

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za inostranstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištev: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 94

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 498

Podružnici: Maribor, Barvarova ulica št. 4. — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem čeku: zavoda: Ljubljana št. 11.842. — Praha čisto 78.180. — Wica, Nr. 105.241.

Ljubljana, 4. junija.

Pritisk radikalov v Vojvodini, v Bosni, Dalmaciji in drugih prečanskih krajih na NRS za izenačenje davkov je postal tako velik, da se je vlada hoče nočes morala odločiti za predložitev načrta Narodni skupščini, ako ni hotela riskirati, da izgubi NRS pri prihodnjih volitvah v prečanskih krajih vse svoje volilstvo. Radičevci so na predložitvi tega zakona gotovo nedolžni. Zato pa so dvakrat krivi, da je bil zakon predložen v tej obliki in s to vsebino, s kakršno sedaj leži pred nami. Radičeva stranka se predstavlja v vladi kot neka posebna zaščitnica »prečanskih« krajov in njihovih interesov in bila je njena prokleta dolžnost, da si predlog finančnega ministra, če ne z drugega vsaj s tega stališča temeljito ogleda ter ga ne odobri kar na slepo. Še prav posebno je bila to dolžnost na g. Puclju, ki je član vlade in ki mora kot Slovenec dobro vedeti, kaj pomeni novi davčni zakon za našo pokrajino in njeno gospodarsko obstojnost.

O dalekosečnosti, ugodnosti in neugodnosti novega davčnega zakona, ki je izdelan dokaj skrbno, ni še mogoče izreči končne sodbe, ker zahteva proučevanje takega osnutka obširne študije. Pri prvem pregledu pa se že vidi, da od novega zakona naša pokrajina ne sme pričakovati nobenih posebnih olajšav in da bo Slovenija po sprejetju tega zakona lahko zadovoljna in vesela, ako ne bo prišla z dežja pod kap. Beležimo kot žalosten kuriozum prvo mnenje davčnega strokovnjaka, po katerem bi Slovenija po novem davčnem zakonu plačevala letno 36 milijonov Din več neposrednega davka nego danes. Posebno čudno pa je, da je »seljaška« vlada g. Radiča in g. Puclja tako slabo zastopala interes kmeta in obrtnika, da bodo ti sloji v bodoče še na slabšem.

Dr. Žerjav radi tega v zadnji »Domovini« prav ostro žigos g. Puclja ter izvalja glede bodočega obdačenja kmetijstva in obrti tole: »Kar se kmetovalstva tiče, naj bi znašala zemljarija (zemljiški davek) 20% od katastrskega čistega dohodka (kakor doslej). Katastrski čisti dohodek pa se ima dvigniti na »srednje gospodarske prilike od 1. julija 1925 do 30. junija 1926«. Kaj to pomeni? Ne bodo se samo spremenile krone v dinarje, ampak na podlagi cen med 1. julijem 1925 in 30. junijem 1926 se bo dvignil čisti dohodek s količnikom, ki ga bo določila komisija samih uradnikov. Kaj pa če se pozneje dinar še dvigne? Če torej cene kmetijskih izdelkov če padejo, zakon nima določbe, da bi se v dinarjih izražen novi katastrski čisti dohodek potem kaj znižal.

V teh določbah tiči velikanska nevarnost za kmetijski stan in izraziti moram svoje veliko začudenje, da je radičevska stranka brez pomisleka pristala na ta strahoviti nož »srednjih« prilik od 1. julija 1925 do 30. junija 1926. Čemu se zove »seljaška«, če pristane na tako poslabšanje položaja?

Tudi pri obrtniki radičevci niso pazili na malega človeka. Davek od obrti (današnja pridobitina) je bil doslej precej nizek, zato pa je bila dohodnina strahna. Odslej bo dohodnina milejša, ostrejši pa bo davek od obrti. Vse obrti se razdele v tri skupine: prva bo plačevala 12% od čistega dohodka, druga 8%, tretja 2%, 12% ni malo, zato smo bili radevedni, kako so obrtniki razvrščeni. V prvo skupino spadajo vsi obrtniki razen onih, ki delajo z največ dvema namenečencema, med katere se štejejo tudi vajenci. Torej obrtnik z enim pomočnikom in dvema vajencema je v I. skupini in plača 12% od čistega dohodka obrti. Poleg tega pa še novo dohodarino, ki je sicer izdatno nižja od dosedanje, vendar je še vedno prav občutna. V drugi skupini (8%) so advokati, notarji, zdravniki zraven pa mali obrtniki z največ dvema namenečencema. V tretji skupini (2%) so delavci v akordu in sploh osebe, ki brez stalnosti delajo drugim. Vidimo torej, da so gg. radikali in radičevci malega in srednjega obrtnika udarili z 12%, advokate in notarje pa z 8%. Leno je taka seljaška stranka!

G. Puclji malo slaba vest in se že zaveda usodopolne pogreške, da je na slepo podpisal novi davčni zak. načrt. V zadnjem »Kmetijskem listu« objavlja uvodnik, s katerim bi rad sebe vsaj malo opravi krivde. »Duhovito« piše, da zakonski načrt za izenačenje davkov res ni tako dober, kakor bi želeli, kajti davčni zakon je najboljši tisti, ki ga sploh ni. To so ipisissima verba aktivnega ministra, ki nosi s svojim ministrom v soprodpisom polno težko odgovornost za predloženi zakonski načrt. Ona so dokaz, s kako lahkomišelnostjo in površnostjo rešujejo radičevci najvažnejše gospodarske probleme. Najboljšega zakona od radikalno-radičevske vlade nihče ni pričakoval in zadovoljni bi bili, da bi zakonski načrt bil vsaj boljši in dober, ne pa slab in slabši. Če minister Puclji že v naprej sam razglša, da zakonski načrt res ni tako dober, kakšen je potem ta zakon v resnici. Verjetno je seveda, da g. Puclji sploh ne pozna. Prevzel je mačka

Načelna debata o izenačenju davkov

Posl. dr. Žerjav o krivicah in nedostatkih novega zakona. — Radičevci se debate sploh ne udeležujejo!

Beograd, 4. maja p. Danes popoldne od 4. do 6. se je v odboru za pretes zakonskega načrta o izenačenju neposrednih davkov pričela načelna debata. Fin. minister dr. Perić ni dal nobenega ekspozicije, temveč se je skliceval na tiskano motivacijo, ki se nahaja v zakonskem predlogu. V splošni debati so govorili v imenu klerikalcev Pušenjak, v imenu davidovičevcev Voja Veljković, v imenu radikalov Vlada Miletić, v imenu kluba SDS pa dr. Žerjav. Radičevci se sploh niso priglasili za besedo. Prvi govornik posl. Pušenjak je sicer v načelu odobral zakonski načrt, navajal pa je momente, ki so neugodni, in sicer posebno čl. 157, s katerim se finančni minister pooblašča, da potom ministrskega sveta, ako bi po novem zakonu bile doklade manjše, kakor jih predvideva proračun, z uredbo uvede nove doklade, s katerimi bi se primanjkljaj pokrili. Pušenjak je priporočal, da se zakon izpopolni z odredbami avstrijskega zakona o osebnih davkih. Posl. Voja Veljković je napadal predpise, po katerih uradniki plačajo samo en davek, češ da bodo manj obdačeni kakor drugi sloji. Branil je Srbijo in navajal, da je neprimerno vsoko obremenjena z davki in kdor tega ne verjame, naj vpraša one, ki te davke plačujejo. Radikal Vlada Miletić je izjavil, da bo v načelu glasoval za zakon, zahteva pa, da finančni minister izračuna finančni efekt novega zakona. Finančni minister je odgovoril, da tega ne more.

Nato je govoril

poslanec dr. Žerjav,

ki je zahteval od finančnega ministra, da takoj predloži zakonski predlog o izenačenju finančne uprave, ker ako se hoče resno izvajati zakon, je treba že sedaj pripraviti sposobno uradništvo. Neenakosti ni povzročila samo različnost davčnih sistemov, temveč tudi različna strogot v izirjevanju. Namestniki čl. 157, s katerim se pooblašča min. svet, da sme uvesti izredne doklade, je proti ustavi. Dr. Žerjav poziva finančnega ministra, da takoj suspen-

dira v lanskim dvanajstih uvedeni 2-odstotni davek delavcev, ker je bil ta davek uveden za hrbot ministrskega sveta, zakon pa tudi ne predvideva niti kazni, niti eksekucije. Davek na skupne dohodke kot centralno davčno obliko smatra govornik v naši agrarni zemlji, kjer je polno nepismenosti in malo knjigovodstva, za eksperiment, za katerega je treba še več let. Govornik poudarja težave in komplicitnost ocenjevanja posameznih davkoplačevalcev in izrazi misljenje, da bi vsaj za 10 let bilo bolje pustiti težje na objektivnih davkih. Lestvica nove dohodarine je previsoka. Govornik opozarja na veliko nevarnost, ki preti seljakom, ako bodo uradniške komisije odmerjale katastralni čisti dohodek na temelju cen od 1. julija 1925 do 30. junija 1926 ter vpraša, kako bo, ako cene padejo. Pri davku na poslopja izjava poleg visoke stopnje največ kritike nesocialnost odredbe o oprostitvi tega davka. Pri davku na podjetja zahteva govornik, da se ukine davek na poslovni promet in uvede enoten davek na podjetja. Grupacija, ki jo predvideva načrt, je nepravilna. Bolje je, mesto določenega čistega dohodka predpisati progresiven davek. Akordni delavci niso obrtniki in ne morejo spadati pod ta davek. Dr. Žerjav govori proti temu, da se za pravomočnost občinskih doklad zahteva pooblaščenje finančnega ministra. To bi pomenilo suspendiranje občinske avtonomije. Spoučuje naj se zakon o samoupravnih oblastih, srezih in občinah in v centralnem zakonu naj se samo regulira, ali in pod kakimi pogoji se dovoli progresivnost samoupravnih doklad in do katere višine doklad je potrebno odobrenje sreske odnosno oblastne politične in finančne uprave. Samostojni demokratski klub bo v specialni debati stavil celo vrsto predlogov za izpremembo zakona v smeri ublažitve davčnih bremen.

Prihodnja seja odbora bo v ponedeljek. Na tej seji bo načelna debata zaključena in vršilo se bo načelno glasovanje.

Radikali in radičevci sabotirajo parlamentarno delo

Skupščinski odbori nesklepčni, davčni odbor zboruje le vsled polnoštevilne udeležbe opozicije. — Uzunović upa, da bi z odgoditvijo parlamenta mogel vzdržati vsaj do jeseni. — Volitve po zimi.

Beograd, 4. junija p. Včeraj popoldne in danes ni bilo v Beogradu nobenih važnih političnih dogodkov. Popoldne so imeli sejo šesti ožje opozicije, ki so v razgovoru z novinarji naglašali, da Uzunovićeva vlada dejansko nima zaupanja niti parlamenta niti krove. Voditelji ožje opozicije smatrajo položaj sedanje vlade za nevdržljiv ter pričakujejo, da bo v kratkem še 20 radikalnih poslancev pristopilo k skupini Ljube Jovanovića. Šesti ožje opozicije so razpravljali o svojem nadaljnjem zadržanju, protestirali so proti odgoditvi sej Narodne skupščine in se dogovarjali o nadaljevanju svoje agitacijske akcije.

Min. predsednik Uzunović je imel danes posvetovanja z nekaterimi resornimi ministri. Vršila se je tudi seja ekonomsko fin. komiteja ministrov, ki je odobril pravilnik prometnega ministristva o uporabi bonov pri manipulacijah na železnikah.

Največji del poslancev se ne nahaja v Beogradu. Ker poslanci vladne večine ne delajo, se danes ni mogel sestati noben odbor razen odbora za izenačenje davkov, ki pa je bil tudi sklenjen samo vsled polnoštevilne prisotnosti poslancev opozicije. Radikali in radičevci sabotirajo delo parlamenta — vlada pa dolži opozicijo. Pri tem so tudi vsi ministri že prepričani, da je režim RR nesposoben za vsako delo in da je konec Narodne skupščine blizu. Neznosno situacijo priznava danes tudi politično »Vreme«, ki povdarja, da se merodajni čimtelji trudijo vzdržati obstoječe stanje vsaj do jeseni, ker je sedaj nemogoče najti primerno politično kombinacijo

v zaklju in ga sedaj izroča »dragim seljakom...«. Interesantna so tudi nadaljna izjava g. Puclja. On piše, da treba zakon brez odpora in brez sprememb sprejeti, kakor je; kajti ko bo zakon uveljavljen in bo proti njemu nastal splošen odpor, bo »igrača«, da se ga izboljša. Kolosalna državniška iznajdljivost in dalekovidnost! Kakor da bi se taki zakoni vsako leto izpreminjali. Ali se g. Puclji ne zaveda, kako je s svojim člankom obsodil samega sebe? Čudno zato ni, ako g. Puclji tudi svari pred »pretiranimi zahtevami« z ozirom na omiljenje davčne predloge, češ, da bi to moglo »roditi le nasproten učinek, namreč da koristi samo tistim, ki novega zakona nočejo«. Kdo pa je to? Opozicija ne, katero svari g. Puclji, torej morajo to biti vladne stranke. Ako je tako, potem g. Puclji razodeva, da

in tudi sedanj čas nikakor ni primeren za volitve. Zato obstoji prepričanje, da ima Uzunović svobodne roke v manevriranju v vseh smereh z namenom, da vsaj v glavnih potezih vzdrži sedanj politični kurz. Ako bi smatral za potrebno, more izvesti tudi pogajanja za razširjenje sedanje vladne koalicije. Na gotovih straneh se celo trdi, da ima Uzunović največ upanja, da dobi volilni mandat in slučajno razpiša volitev. »Vreme« trdi nadalje, da ima tendenco za ohranitev sedanje vladne koalicije kljub vsem nesoglasjem močno zaslonbo tako v radikalnem kot v radičevskem klubu. V obeh smatrajo, da sedanj čas ni primeren za volitve in da bi bilo bolje, ako bi se vršile volitve pozimi, če se že morajo vršiti. Ker odhajata na daljši oddih Pašić kakor tudi St. Radić, sklepajo, da sta se oba sprizljala z mislijo, da ostane sedanj politični položaj do jeseni v veljavi. Ako bi se namreč pričakovale kakke izpremembe bi bržkone oba pravaka odgovorili, da se zdi vlad današ sprovedljiva, je odgovorili Narodno skupščini, ki naj bi omogočila režimu, da se vzdrži še čez polme mesece, dila svoj odhod za nekaj časa.

Beograd, 4. junija p. Današnja »Reč« piše, da se je v vladi dosegel sporazum, da postane Pavle Radić podpredsednik Narodne skupščine namesto dr. Šibenika, ki je prevzel njegovo mesto v ministristvu agr. reforme. »Reč« naglašja, da se je Uzunović temu protivil, da pa je Radić izjavil, da bo iz tega napravil vprašanje obstanka koalicije, nakar je moral Uzunović popustiti.

je bil novi zakonski načrt predložen iz nelskrenih in demagoških nagibov in le za varanje javnosti. Ali pa je druga možnost, da je predlog sicer iskren, a da so oni, ki bi radi »da prečani« se naprej nosimo največji del državnih izdatkov«, s pritrjevanjem g. Puclja predložili načrt, po katerem se v končnem efektu nele ničesar ne bo izpremenilo, marveč za prečane samo še poslabšalo. V obeh slučajih je vloga g. Puclja ista in zanj usodna. Volilci bodo delo vladne večine in botrovanje g. Puclja pri davčnem zakonu sodili po tem, ali bodo davčna bremena z novim zakonom bistveno zmanjšana ali ne. Niti Pucljevi volilci niso svojega ministra pooblastili naj jim z »izenačenjem« natovori na grbačo novo butaro, ki bo njih in vse druge definitivno zadržala.

Ostavka poljske revolucionarne vlade

Bartlova vlada je po prisegi državnega predsednika Moscickega podala formalno demisijo. — Incident po svečani prisegi.

Varšava, 4. junija, s. Danes popoldne se je vršila v navzočnosti članov parlamenta, vlade in diplomatskega zbora v veliki dvorani varšavskega gradu prisega državnega predsednika Moscickega. Ko je državni predsednik spregovoril zadnje besede prisegi, so vzkliknili komunisti: »Zahtevamo svobodo za politične vjetnike in delo za brezposelne!«. Ta incident je izzval na svečanosti, ki se je zaključila z vzkliki na Poljsko in Moscickega, veliko razburjenje. Splošno se je tudi opazilo, da se socialisti svečanosti niso udeležili. Po zaključku so bile v mramornati dvorani svečano podpisane listine o vstopitvenju. Nato je državni predsednik sprejemal čestitke vlade in zastopnikov inozemskih vlad.

Bartlova vlada je podala demisijo. Dr.

žavni predsednik je demisijo sprejel, obenem pa jo naprosil, da do sestave nove vlade vodi državne posle.

Kakor poroča Pilsudskemu naklonjeno časopisje, je prišlo v zadnjih dneh zopet do sumljivega streljanja v bližini njegove vile. Danes je bila aretirana neka oseba, ki se je zelo sumljivo potikala okoli maršalove vile ter imela pri sebi nabit revolver.

Varšava, 4. junija. (Radio) Današnji ministri svet je razpravljal o zakonskem načrtu, ki podeljuje predsedniku republike izredno polnomočje.

Varšava, 4. junija. (Radio) Maršal Pilsudski je odredil, da se izprazni palača Belvedere, ker je stanoval v nji svoječasno ruski guverner Poljske. Meseca oktobra se najbrže vršijo volitve.

Pred zasedanjem Sveta Društva narodov

Vprašanje finančne kontrole nad Madžarsko pred finančnim odborom, ki ni kompetenten razpravljati o politični strani te zadeve.

Ženeva, 4. junija s. Finančni odbor Društva narodov se je danes popoldne sestel na sejo ter proučeval finančni položaj Madžarske. Komisar Društva narodov v Budimpešti Smith je izčrpano poročal o finančnem položaju in o proračun, ravnotežju. Ministrski predsednik grof Bethlen, ki biva v Ženevi, tej seji ni prisostoval.

Ženeva, 4. junija k. Finančni odbor Društva narodov je nadaljeval popoldne proučevanje finančnega položaja Madžarske. Zastopnik Madžarske grof Bethlen je podal odboru dopolnilna pojasnila k poročilu, ki ga je dal generalni komisar Društva narodov Smith, in obrazložil vzroke za odpravo kontrole Društva narodov nad madžarskimi financami. Nato je grof Bethlen zapustil dvorano. Na njegov ekspozje je odbor priključil diskusijo o vprašanju, ki ga

je sprožil grof Bethlen in ki se je nanašala na ostanek madžarskega posojila v iznosu 82 milijonov zlatih kron. Pri tem je šlo za to, kako naj se ta vsota porabi in kdo bi mogel o tem razpolagati. Finančni odbor je obravnaval to vprašanje samo s tehnične strani, ker mu kot tehničnemu organu Društva narodov ne gre pravica obravnavati madžarske zahtevo s političnih vidikov.

Ženeva, 4. junija k. Avstrijski kancelar dr. Ramek in finančni minister Kollmann sta nocoj prispela semkaj.

London, 4. junija (Radio). Sir Austen Chamberlain odide v soboto v Ženevo na 44. zasedanje Sveta Društva narodov, ki se prične v ponedeljek 7. junija. V razpravi bo razorožitveno vprašanje in člen 16. statuta Društva narodov. O tem se bo razpravljalo na predlog Francije.

Pomirjenje v Egiptu?

Začasna zmaga angleškega stališča. — Zaglul paša se je umaknil londonskemu pritisku.

London, 4. junija (Radio). Po zadnjih poročilih se je Zaglul paša iz zdravstvenih ozirav odpovedal sestavi nove vlade. Svoji stranki je priporočal, naj podpira vlado, ki jo bo sestavil Adli paša, ki velja v Angliji za zmernega politika. Ako se posreči Adli paši sestava kabineta, bo sodelovanje an-

gleške vlade znatno olajšano.

Westminster Gazette. svari vlado, naj ne omejuje svobode Egipta, ker bi to brezdvomno povzročilo veliko sovraštvo domaćinov proti Angliji. (Glej tudi poročilo na 2. strani. — Ur.)

Lastniki ponujajo rudarjem nova pogajanja

Vlada predlaga stare mezde, toda osemurno delo, rudarji pa odklanjajo podaljšanje delovnega časa. — Vse kaže, da brez kompromisa ne bo šlo.

London, 4. junija, s. Reuterjev urad poroča: Lastniki rudnikov so poslali predsedniku Rudarske zveze Smithu, ki se nahaja na mednarodni konferenci rudarjev v Bruslju, pismo, v katerem mu predlagajo, naj se zopet pričnejo pogajanja radi zopetnega pričetka dela v rudnikih. Tajnik Rudarske zveze Cook bo odpotoval z letalom v Bruselj radi razgovora s predsednikom Smithom. Upati je, da bo ta korak rudniških lastnikov privedel do rešitve krize.

London, 4. junija. (Radio) Danes popoldne je poslal predsednik Zveze rudniških lastnikov Emano Williams predsedniku Rudarske federacije Herbertu Smithu pismo, v katerem predlaga informativni sestanek obeh strank v najkrajšem času.

Po predlogu lastnikov naj bi se ustanovila mešana komisija delojemalcev in delodajalcev z omejenim številom članov. Ta komisija naj bi skušala najti novo podlago za zopeten pričetek dela. Posredovala

naj bi nepristranska osebnost, katere funkcija naj bi bila bolj posredovane nego razsojevalne narave. Kakor se izve, sta obe stranki nasprotni predlogom ministrskega predsednika, ki želi, da se v slučaju nesporazuma predloži zadeva prisilni arbitraži.

Minister Churchill je izjavil, da je vlada pripravljena dovoliti podporo 3 milijonov funtov premogovni industriji, ministrski predsednik pa predlaga, da ostanejo stare mezde pod pogojem, da se uvede osemurni delavnik.

London, 4. junija. (Radio) Tajnik Rudarske zveze Cook je pozval ministrskega predsednika Baldwinja, naj ukaze otvoritev premogovnikov na podlagi poročila rudarske komisije in pod pogojem, da se delovni čas in plače ne spremenijo.

Bruselj, 4. junija. (Radio) Jutri se sestane Mednarodni odbor rudarske zveze, ki bo razpravljal o angleški rudarski stavki.

Veličasten sprejem francoskih gostov v Beogradu

(Glej tudi poročilo v notranjosti lista.) Beograd, 4. maja. p. Ob pol 8. zvečer je dospela v Beograd s posebnim vlakom velika skupina francoskih parlamentarcev, industrijcev in pevcev. Sprejem v Beogradu je bil naravnost veličasten. Poleg zastopnikov parlamenta, novinarskega združenja in patriotskih organizacij je goste sprejela ogromna množica ljudstva, kakor ga na beograjskih ulicah že dolgo ni bilo zbrano. Od kolodvora do Terazij je tvorilo spahar nad 50.000 ljudi, ki so vzklikali francoskim gostom. Ko je sprevod bel mimo postopla predsedništva vlade, je ministrski predsednik Uzunović pozdravil francoske goste s kratkim nagovorom v francoskem jeziku. Francozi pa so v našem jeziku odgovarjali: Živeli Srbi, živela Jugoslavija, živio Beograd!

NEUSPEH FRANCOSKO-RUSKIH POGAJANJ.

Pariz, 4. junija. (Radio) Pogajanja med francosko in sovjetsko delegacijo o predložitvi ruskih dolgovih ne napredujejo. Rusovski odpotuje v terek v Rusijo. Pogajanja se bodo nadaljevala šele v jeseni.

MOSULSKA POGODBA

London, 4. junija s. Reuterjev urad javlja iz Carigrada: Iz Angore poročajo, da je bila zaključena splošna pogodba o Mosulu. Protokoli o garancijah, razmejnitvi, carinah itd. so pripravljani za podpis n bodo najbrže v soboto podpisani.

Nove zmede na Portugalskem

Lizbona, 4. junija. s. V vojaškem trumviratu obstojajo radi sestave vlade zelo resna nesoglasja, ki grozijo, da bodo postala zelo nevarna. Nekateri generali v Oportu se še vedno upirajo, dasi sta uradni list in ministrski predsednik potrdila sestavo vlade. Koncentracije čet v Lizboni trajajo dalje.

Ratifikacija francoskih dolgov Ameriki

Washington, 4. junija. (Radio) Reprezentacijska zbornica je včeraj ratificirala dogovor o konsolidaciji francoskega vojnega dolga.

Pariz, 4. junija. (Radio) Po ratifikaciji dogovora v Washingtonu se bodo koncem meseca junija obnovila pogajanja v Londonu za konsolidacijo francoskega vojnega dolga. Obstojajo upanje, da se jamstvena klavzula nadomesti dogovorno z angleško vlado.

ALBANIJA IN POGODBE

Rim, 4. junija o. Albansko poslaništvo v Rimu zanika vesti listov, da je albanska vlada sklenila z Jugoslavijo nekatere dogovore o albanskih železnikah. Albanska vlada ni sklenila nobenega sličnega dogovora in drugih političnih dogovorov z ostalimi državami, ker hoče ostati v priateljskem stiku s vsemi državami.

Radićevci kapitulirajo tudi v zadevi nettunskih pogodb

Bodrero pritiska pri Ninčiču.

Beograd, 4. junija p. Kakor znano se je dolgo govorilo da so tudi Radićevci najostrejši nasprotniki ratifikacije nettunskih pogodb, ki pomenijo za našo državo neznosno ponižanje in nepregledno škodo v korist imperialističnim težnjam Italije. Radićevci so opetovano proglasili te pogodbe, ki naj pridejo v najkrajšem času pred Narodno skupščino za nesprejemljive in zatrijvale se je, da bodo razbili vladu, ako bi se radikali odločili glasovati zanje. Kakor se je sedaj izkazalo, so bile vse te radićevske tirale le prazne besede. Pod naslovom »Vladi ne preti kriza« objavljala današnji »Beogr. Dnevnik« informacije, dobljene od enega radikalnih ministrov, da je g. Uzunović uspelo odstraniti važno opasnost, ki je grozila vladi radi vprašanja nettunskih konvencij. St. Radić se je deklariral prvotno kot nasprotnik teh konvencij; dvignil je alarm in naznanil, da bo njegova stranka glasovala proti njim. Sedaj je bil g. Radić po drju Krajaču obveščen o pravem stanju stvari in je svoje nazore spremenil. Radićevci bodo glasovali v parlamentu za konvencije in ne priključitve g. Uzunovića je na ta način odklonjena.

Radikalna ofenziva proti Radiću in njegovim se nadaljuje

Oficijelna radikalna »Samouprava« postavlja radićevce pred neprijetno alternativo.

Beograd, 3. junija r. Pod naslovom »Zopet izpadi« objavlja glavno glasilo NRS »Samouprava« oster članek proti Radiću in radićevcem, ki je značilen za današnjo situacijo režima RR. Članek, ki je vzbudil v politični javnosti velik interes, pravi m. dr.: Kljub javno priznani obveznosti napram vladi, da bosta shoda v St. Pazi in Somoboru zadnja in da bo nato odšel na odmor v Primorje, je imel St. Radić preteklo nedeljo v hrvatskem Zagorju, v Klanjcu in Pregradi politična shoda, na katerih je zopet govoril: »Že samo to delstvo bi bilo za dostojno, da omaje zaupanje, na podlagi katerega je obnovljen sporazum med HSS in radikalno stranko. Do gotove mere se more razumeti slaba volja, s katero je Radić govoril pred zagorskim seljaki. Ne more pa se razumeti niti dovesti v sklad s težnjo o nadaljnjem vzdržanju sporazuma z radikalno stranko, kar je Radić govoril na svojih shodih v Klanjcu in Pregradi! Vse to resno komedijantstvo, podkpanja Pašiću, Matiji Gubec, seljaško pravo, človečanska politika, vse to je bilo Radiću potrebno, da bi pred zagorskim kmeti prikril, da je s svojo stranko v izjavah P. Radića in dr. Superine v Narodni skupščini ter v pismenem sporazumu z radikali, na katerega je pristal tudi on sam, popolnoma zapustil separatistični program, priznal državno edinstvo, državno ustavo in monarhijo

ter dinastijo. Z zmešanim cinizmom je skušal Radić pred zagorskim seljaki prikriti to resnico. Ali je Radiću uspelo prevarati zagorske seljake, je končno njihova zasebna stvar, o kateri bodo razpravljali med seboj. Da pa njegov govor odkriva zlo voljo g. Radića na pram sklenjenemu sporazumu z radikalno stranko in da napoveduje za sedaj morebiti še kolebljivo, toda dejansko namero rušenja tega sporazuma, je zaključek, čegar logičnost se ne more oporekati. Ta zaključek ima veljavo in moč političnega fakta, o katerem se mora voditi resen račun. O njem bo vodila resen račun tudi radikalna stranka ter vsi oni politični elementi v Hrvatski, ki jim je bilo resno na ureditvi države in na njenem zdravem in normalnem razvoju...

Radiću in njegovim prijateljem mora postati jasno, da radikalna stranka neče in ne more dalje prenašati njegove dvoilne igrice. Ali so radićevci bona fide za sporazum z radikalno stranko in v tem slučaju se mora šah HSS obnašati, kakor se povsod obnašajo ljudje v političnem sporazumu, ali pa niso za ta sporazum, kar naj odkrito in pošteno povedo. Radikalna stranka, ki je iskreno vstopila v sporazum ter ugodila vsem upravičenim zahtevam druge sporazumske stranke, ima pravico zahtevati od nje enako iskrenost.

Razpored dela anketnega odbora

Sklepi četrtkovne seje

Beograd, 4. junija r. Včeraj popoldne se je vršila seja anketnega odbora za preiskavo korupcijskih afer. Dosegel se je sporazum, da se najprej zbere potrebno gradivo in se v to svrhu zahtevajo akti, ki se tičejo protikorupcijskih interpelacij poslancev Grisogona in Lj. Davidovića in sodno gradivo iz procesa Dragiša Stojadinovića. Rade Pašić. Akti se bodo zahtevali od predsedstva vlade, prometnega ministristva, finančnega ministristva in Narodne banke. Radikalni člani odbora so zastopali stališče, da naj odbor tekmo šestih mesecev preišče in prouči gradivo ne samo v aferi Rade Pašić, temveč tudi gradivo o vseh interpelacijah, ki bodo predložene tekmo teh šestih mesecev. Proti prozornemu namenu te zahteve je nastopil posl. Juraj Demetović (SDS) povdarjajoč, da drugi odstavek sprejetega preloha na dnevi red določa, naj odbor v šestih mesecih dokonča proučitev samo onega gradiva, ki se nanaša na interpelacijo dr. Grisogona in Lj. Davidovića, in da vzame v pretes tudi ostale interpelacije, ki bodo v teh šestih mesecih predložene. Odbor pa glede na te interpelacije ni vezan na noben rok. To stališče je anketni odbor tudi odobril. Glede na zbiranje gradiva za izdelavo zakona v svrhu pobijanja korupcije so se člani odbora sporazumeli, na bo anketni odbor izročil gradivo, ki ga bo smatral za važno, posebnemu odseku, ki ima izdelati projekt zakona za pobijanje korupcije. Končno je opozicija zahtevala, naj bodo seje anketnega odbora javne, kakor so tudi skupščinske seje javne. Nasprotno so radikali zahtevali, naj bodo seje tajne. Dosegel se je sporazum, da se o vsaki seji objavi komuniké in da nima razen članov odbora nihče pristopa k sejam.

Radić v eksilu

Dubrovnik, 4. junija. n. Semkaj je dospel Stjepan Radić in odšel v svoj eksil. Podgora, kjer bo ostal poldrugi mesec.

Krajačev »Gospodarski svet« propadel?

Beograd, 4. junija. p. Vprašanje Gospodarskega sveta je prišlo v kritično fazo. Gospodarski krogi so odklonili Krajačev načrt, osobito pa njegovo idejo, naj bi to državno ustanovo oni financirali. Minister Krajač je danes imel dvakrat konferenco z ministrskimi predsednikom Uzunovićem o tej zadevi. Izgleda da je njegov projekt že propadel.

Angleški glas za priključitev Avstrije Nemčiji

London, 4. maja. s. V »Daily Chronicle« piše znani liberalni poslanec Kennworthy za priključitev Avstrije k Nemčiji. Kennworthy meni, da so izgledi za priključitev stalno boljše in da bo upor naslede njih držav proti priključitvi polagoma izginil. Odrasne črtnice zapor bo privedla do stabilizacije razmer v osrednji Evropi. Angleška vlada naj bi se iz teh vidikov ne upirala gibanju za priključitev.

Politične beležke

Klerikalci in Ivan Cankar

Pod tem naslovom prinaša »Samouprava« od 3. t. m. članek, v katerem se bavi s »Slovenčevim« pisanjem ob priliki zadnje Cankarjeve proslave v Ljubljani.

Cankar ugotavlja, da je »Slovenec«, ki neprestano naglašja, da presoja vse s katoliškega in verskega stališča, odkril sedaj na Cankarju vse iste vrline, ki jih je nekdanj obsojal z istega katoliškega in verskega stališča kot izrodek slovenskega naroda, kot lažnjivega preroka, nasprotnika katoliške vere in morale ter rušilca družabnega reda. Vzrok temu preokretu je dejstvo, da boče sedaj »Slovenec« izkoristiti Cankarja kot pobornika za separatistične težnje, ki jih izpovedujejo klerikalci.

Ivan Cankar je bil po svojem političnem mišljenju pristaša in tudi kandidat socijalistične stranke, ki je že v svojem naslovu programatično izpovedovala jugoslovensko idejo. Takrat se je SLS bratila z Radićem in frankovski ter zahtevala »trializem«, torej nekaj popolnoma nasprotnega jugoslovenski ideji, katero je Cankar izpovedal tudi v svojem poslednjem in najlepšem delu, ki ga je izdal pred smrtjo.

Ivan Cankar je bil revolucionar po svojem temperamentu in svojem delu ter je bil v tem pogledu blizu onim, ki so rušili Avstrijo. Cankar je rušil neprestano vse, kar je obstajalo, rušil je predvsem, kar je bilo osnovano na katoliških načelih, rušil je stari družabni red, vsa konvencionalna pojmovanja in vsa tradicionalna naziranja. Avstrija ga je smatrala za svojega nasprotnika in ga je zaradi tega tudi internirala med svetovno vojno. P. idejah in metodah je bil torej Cankar sovražnik vsem načelom, ki jih naglašja SLS. Cankar je bil umetnik slovenskega jezika in stila, kar hoče »Slovenec« izkoristiti ter ga izigrati kot nasprotnika našega narodnega edinstva. Samoposebi je to tako absurdno kakor, da bi kdo hotel n. pr. kakega Bernarda de Venetadu izigrati kot nasprotnika francoskega narodnega edinstva!

Vzrok, da sedaj »Slovenec« predstavlja Ivana Cankarja kakor svojega človeka, je tudi v tem, ker je bil Cankar revolucionar, ker je uničeval in razdiral. Toda Cankar je bil revolucionar v času, ko smo živeli v avstrijskem robu in ko je bilo potrebno graditi. »Slovenec« ni bil revolucionaren v onem času ter je proglasil za največjo dolžnost vsakega Slovenca, da podpira prestol habsburški prestol in oltar ter vse, kar je za njima, nad njima in pod njima. Sedaj pa je klerikalcem simpatična vsaka negativna težnja in vsako razdiralno delo, vsled česar je »Slovenec« tudi odkril sorodnost med seboj in Cankarjem. Dobro jih je pogodila »Samouprava«.

Radikalne jeremijade v Dalmaciji

Dr. Uroš Desnica, vodja dalmatinskih radikalov, je priobčil te dni v splitski radikalni »Državi« obupen članek o stanju radikalne stranke v Dalmaciji po njenem porazu pri nedavnih občinskih volitvah. Dr. Desnica napoveduje možnost razbitja dalmatinske radikalne organizacije. Dalmacija je za beograjske politike samo turistični poim, ugotavlja dr. Desnica. In vendar so dalmatinski radikali po osvoboditvi s tolikim zaupanjem stopili v radikalno stranko ter končno brez ropota in protesta sprejeli tudi sporazum s HSS, dasi je vsiljeval težko žrtvovanje osebnega dostojanstva in ljudskega ponosa in čedut: nas je oddvojil od enega dela našega plemena in od ljudi, s katerimi smo skupno hrepeneli, delovali in trpeli, ter nas vrge v obliem s takimi, ki smo jih gledali kot obtoževalce ali kot priče pred avstrijskimi vojaškimi sodišči in pred kašijanskimi okupacijskimi oblastmi. Brez ropota in protesta, toda s popolno zavestjo o njem pogrešnosti so dalmatinski radikali pogoltnili tudi tezo, da je sporazum neobhodno potreben za visoke državne interese. In pri tem niso pozabili zatrjevati, da radićevski politiki kažejo napram Beogradu drugačno lice kakor napram volilecem, ter da se njihov beograjski monarhizem prevaža na narodni jezik kot odgovoritev republike na boljše čase, in končno, da prekinitve z boljševizmi metodami in z organiziranjem selšastva proti meščanstvu. Takoj na prvo vest o sporazumu z radićevci so radikalski pristaši v Dalmaciji ogorčeni in razočarani začeli zapuščati vrste radikalne stranke. Glas dalmatinskih radikalov je pri vodstvu NRS v Beogradu ostal glas vpijočega v puščavi. Vodsvo NRS je Radićevi stranki pustilo svobodno početje, intervencije dalmatinskih radikalov so ostale brezuspešne. Tako se je ustvarilo pričanje, da dalmatinski radikali ne zmorojo nilesar. In rezultati te »sporazumske« politike so se pokazali pri nedavnih občinskih volitvah, kjer sta bila poražena dva: radikalna stranka in dosežani družabni ustroj. Dr. Desnica je tako razočaran, da zaključuje svoj članek: »Radikali morajo vprašati sami sebe, ali je nadaljnji obstoj njihove organizirane politične skupine vobče še koristen za državo in radikalno stranko?« Članek dr. Desnice je objavljen po nalogu radikalnega okrožnega odbora v Splitu, ki označuje članek kot »izraz nezdovoljstva, bolesti in razočaranja, ki je zajelo široke kroge radikalne stranke v Dalmaciji in po katerem se lahko reče, da je radikalna stranka v Dalmaciji« končno izgubila smotnost pravljanja efikasne in široke strankarske politike v pravcu pridobivanja pristašev. Ali, krajše in jasneje rečeno: Radikalna stranka je v Dalmaciji na robu kraha, Članek dr. Desnice pa je kakor pogrebni zvoni, ki se bo začel kmalu oglašati tudi v drugih pokrajinah.

Ameriško zračno oboroževanje

Washington, 4. junija. (Radio) Senat je sprejel proračun, ki predvideva zgraditev 2800 vojaških letal tokom dobe petih let.

Resna situacija v Egiptu

Zaglul paša je odklonil vse pogoje. — Angleška vlada ne priznava oprostilne razsodbe. — Oster angleški protest.

R. London, 4. junija.

V egiptovski politični situaciji so se pojavili važni dogodki. Sodnik Kershaw, predsednik porotnega sodišča v Kairu, ki je nedavno obravnavalo politične umore, je podal pravosodnemu ministru ostavko kot sodnik višjega sodišča v Egiptu. Svojo ostavko je motiviral z dejstvom, da je sodišče kljub evidentni krivdi oprostilo štiri osebe, kar pomeni tako težko kršitev sodne nepristranosti, da ne more v tem slučaju prevzeti nase nikake odgovornosti. Sodišče, čegar člana sta bila poleg Kershawa še dva egiptovska sodnika je obsodilo namreč 25. maja nekega obtoženca na smrt, medtem, ko je drugih šest oprostilo. Sodnik Kershaw je izjavil svojima egiptovskima kolegom, da se ne strinja z oprostitvijo Mahmud Osmana, El Hag Alimed Gadalaha, Ahmeda bej Mahera in Šešensa. Vsi ti so bili obtoženi, da so se udeležili morilske zarote, katere žrtve so bile razne osebnosti in končno Sindar sir Lee Stack.

Angleški višji komisar v Egiptu lord Lloyd je izročil egiptovski vladi noto angleške vlade. Noto povdarja, da je angleška vlada zaznala za ostavko sodnika Kershawa. Ker je Kershaw vester in nepristranski sodnik, ki ima dolgotrajno prakso v egiptovski sodni službi, angleška vlada ne priznava oprostilne razsodbe štirih morilcev, katerih krivda je jasno dokazana. Nadalje povdarja nota, da tako postopanje sodišča ogroža varnost tujcev v Egiptu. Angleška vlada je po pogodbi odgovorna za varnost tujcev in je zato prisiljena, da napravi vse korake,

ki so potrebni za doseg tega cilja.

Kakor poročajo listi, je služboval Kershaw 25 let v Egiptu in si je pridobil veliko spoštovanje pri Egiptanah. Oprostila razsodba je vzbudila tako pri tujcih kakor pri Egiptanah veliko presenečenje. Eden izmed oproščenih obtožencev je bivši prosvetni minister v kabinetu Zaglul paše. Zadržna oprostitev obtožencev, ki so bili v najožjih stikih s stranko Zaglul paše, je povečala sovraštvo Egiptanov do tujcev in navdaja tuje prebivalstvo z veliko skrbjo za bodočnost. Angleška vlada lada »Resolution« je dobila nalog, da nemudoma odplove v egiptovske vode.

Kakor poroča »Morning Post«, je Zaglul paša odklonil vse tri angleške pogoje, ki so v zvezi z njegovim imenovanjem za ministrskega predsednika. Lord Lloyd je namreč zahteval nastopno: notranji minister se imenuje še le po predhodni odobritvi angleške vlade, notranjemu ministru se prideli angleški svetovalec, apelacijskemu sodišču pa trije angleški svetovalci, vprašanje Sudana in oaze Dahenabub se mora smatrati kot definitivno rešeno. Vsi listi naglašajo, da je položaj v Egiptu zelo resen.

Včeraj se je vršila važna seja ministrskega sveta, ki je razpravljala o poročilu višjega komisarja lord Lloyda. Ministrski svet je ugotovil, da Anglija v nobenem slučaju ne odstopi od svoje deklaracije iz l. 1922. Imenovanje Zaglul paše za ministrskega predsednika bi pomenilo resen začetek nevarnega položaja.

Situacija in važnejši dogodki na českoslovaškem

Politična situacija. — Fašistovski pokret. — Palackega svečanosti. — Organizacija českoslovaških novinarjev.

I. K. S. Praga, 3. junija.

Politična situacija se je v zadnjem času vsaj deloma razčistila, toliko namreč, kolikor je sicer prišlo do sporazuma med českim meščanskimi strankami v vprašanju agrarnih carin. Tudi glede kongruje je bil dosežen sporazum in vlada je že ob predložitvi predložila parlamentu. Kolikor je mogoče presoditi, je obema zakonskima načrtoma zagotovljena večina.

Zakonski projekt glede državnih nameštencev je bil že rešen v socijalno-političnem odseku. Sprejet je bil v obliki, kakor ga je nasvetovalna komisija šestih uradnikov s strokovnjakov. Za ta zakonski načrt so glasovale vse stranke bivše koalicije, samo glede § 213., glede avtonomnih uradnikov so razveli češki socijalni demokratje svoje odklonilno stališče. Sedaj je predloženo v razpravi v kulturnem odseku, nakar pride pred plenim, ki jo bo nesporoma sprejel z nebstvenimi spremembami.

Kakor vse kaže, bo parlament zasedal še ves tekoči mesec. Na poletne politične odide šele zadnje dni meseca junija. Parlament mora pred odhodom na poletnice vsakega rešiti še nekaj velevažnih zakonskih načrtov, predvsem pa novi zakon o narodni obrambi. Vlada je to predložila, ki jo je izdelal vojni minister, v vseh podrobnostih je odobrila in ga vročila parlamentu z željo, da bi bil sprejet še meseca junija.

V zadnjem času se česopjeje in javnost živo bavita s fašistovskim pokretom, ki se je jel po večletnem vegetiranju sedaj precej širiti, predvsem zato, ker sta se spoznale in spojili obe fašistovski struji. Ta pokret ima precejšnjo zaslobo v Pragi, v severni češki in na Moravskem. Kot radikalno nacionalistično gibanje ima pristaše v širokih ljudskih slojih, zlasti pa pri mladini. Pokret bi rad videl na krmlu države močno in silno vlado, ki bi naj energično nastopila proti razornemu delovanju komunistov in nemških hereditistov. Proti fašistom nastopata zlasti obe socijalistični stranki, ki sta zasnovali proti njim obsežno kampanjo. Ker se je domnevalo, da simpatizira s fašistovskim pokretom general Gajda, načelnik generalnega štaba, je priobčil, kakor je znano, socijalno-demokratski poslanec Bechyně v svojem glasu oster napad na načelnika generalnega štaba, očitač mu, da je v zvezi s fašistovskim gibanjem. Ta napad na generala Gajdo je odločno zavrnil sam vojni minister general Srovy. Zdaj se, da ima ostra kampanja proti fašistom tudi politično ozadje. Splošno je namreč znano, da pri zadnjih volitvah dobili komunisti največ glasov iz vrst nezadovoljnih volilcev, med katerimi je bilo največ državnih nameštencev, ki so s tem svojim nastopom hoteli demonstrirati proti sistemu, ki ni hotel uvaževati njihove želje in težnje. Kakršna je položaj sedaj, ni izključeno, da bi ta nezadovoljna masa sedaj ne prestopila v nacionalistični opozicijski tabor, ki ni tako protidržaven, kakor komunistični. Pri tem je treba povdarjati, da fašistovski pokret ni smatrat za velik politični faktor, marveč bolj kot izraz ogorčenja radi vedno intenzivnejšega delovanja raznih protidržavnih žiljav.

Ves narod je pretekli teden praznoval petdesetletnico smrti velikega svojega buditelja, zgodovinskega in politika Fran. tiška Palackega. Poseben odbor je skrbel za dostojno prireditve teh slavnosti, ki so se vršile širom cele republike. Slavnosti so imela tri glavna središča: v Palackega rodnem kraju v Hodoslavicah na Moravskem, v Pragi, kjer je deloval in umrl 26. maja 1876 in v Lobkovicah v Polabju, kjer je pokopan v rodnihski grobnici. Svečanosti se je osebno udeležil prezident republike dr. Masaryk, celokupna vlada, vsa narodna in znamenitostna društva in veliko narodno maso. Vse te slavnosti so imele izrazit narodni značaj in so bile manifestacije hvalnega naroda svojemu velikemu sluhu.

V Pragi se je nedavno vršil kongres českoslovaških novinarjev iz vse države. Udeležilo se ga je okrog 200 novinarjev. Na kongresu se je izvršila važna sprememba v dosežani organizaciji českoslovaških novinarjev. Dosegal je obstoj »Sindikata českoslovaškega dnevnega tiska«. Njega člani so mogli biti samo uredniki, nameščeni pri dnevnikih. Ta organizacija se je sedaj pretvorila v »Sindikata českoslovaških novinarjev«. V to organizacijo so vstopili vsi člani starega »Sindikata«, lahko pa vstopijo vanj tudi uredniški listov, ki ne izhajajo dnevno, ali dana možnost, da se organizirajo

tudi novinarji, ki delujejo v provinci. S tem je ustanovljena strokovna organizacija, v kateri so sedaj združeni vsi českoslovaški novinarji. Novo organizacijo čaka velike naloge: socijalno zavarovanje novinarjev, pravna pomoč, novinarska zbornica in šola, sprememba tiskovnega zakona in ureditev službenega razmerja novinarjev. Posebno je treba poudariti, da je novinarje sprejel prezident dr. Masaryk, ki je v svojem nagovoru povdarjal, da se smatra kot njih kolega.

Locarnski pakt v francoskem senatu

Zaupnica Briand.

Pariz, 4. junija. (Radio) Senat je nadaljeval diskusijo o locarnskem paktu. Senator Lemery je zahteval, da se razprava odgodi do sprejema Nemčije v Društvo narodov. Briand je ta predlog odklonil in zahteval zaupnico. Senat je zaupnico odobril skoraj soglasno. Min. predsednik Briand je v odgovoru na vprašanje senatorja Chenebenta naglasil, da locarnska pogodba nikakor ne zmanjšuje pomena raznih pogajev versajke pogodbe in da vsled tega ni povoda, da bi ta pogodba ogrožala neodvisnost Avstrije. Da bi se Avstrija tej neodvisnosti odpovedala, potrebuje pristanka Francije, ki ga pa nikakor ni pripravljena dati.

Pariz, 4. junija. (Radio) Komisija za volilno reformo je predlog za uvedbo volilnega reda po okrajnih okoliščinah z 22 glasovi proti 15. Obenem je sklenila, da se uvede integralen proporcionalni volilni sistem. V oficijelnih krogih smatrajo, da zbornica gornjih sklepov ne bo potrdila.

Parlamentarne počitnice v Italiji

Rim, 4. junija. o. Poslanska zbornica se je dopoldne sestala k tajni seji. Posl. Zanelli je predlagal, naj se poslancem čimprej zvišajo mesečni prejemki, ker dosežanje plače niti od daleč ne zadostuje za vsakdanje življenjske potrebe. Sestavljena je bila posebna komisija, ki je popoldne odšla k Mussoliniju ter mu sporočila željo poslancev. Na podlagi govora med zborničnim predsednikom Casertanom in Mussolinijem je bilo sklenjeno, da odide poslanska zbornica na počitnice jutri v soboto.

Pravosodni minister je razposlal vsem predsednikom prizivnih sodišč okrožnico, v kateri jim naroča, da morajo v vseh sodnih dvoranh zopet obesiti razpela.

V nedeljo se praznuje v Italiji obletnica ustave z vojaškimi paradami.

Vremenske katastrofe v Italiji

Rim, 4. junija. k. Danes so po gornji Italiji zopet divjali močni nalivi, ter povzročili nevarnost povodnj. Na hrihah okoli Bergamo leži sneg, ki je povzročil obuteben padec temperature. Slabo vreme traja po vsej gornji Italiji dalje. Pri Tridentu so zopet nastale povodnji.

Bologna, 4. junija. r. Včeraj je divjala silna nevihta. Padala je tudi debela toča, ki je uničila vse poljske pridele. Nevihta je povzročila veliko škodo tudi na poslopih, ker je vihar odnesel več streh.

Piacenza, 4. junija. o. Tu razsaja že več dni močan vihar. Na Monte Penice je zapadel sneg. Kakor poročajo iz Lugagnana, je tamkaj danes popoldne padala toča. Zaradi tega je temperatura zelo močno padla.

Milan, 4. junija. o. Zaradi neprestane deževja je narasla reka Olona ter porušila nasip med Nervianom in Poglianom. Voda je preplavila bližnja polja ter odnesla vse poljske pridele. V prizadete kraje so odposlali ženijske čete.

Nova gonilna snov za zrakoplove

Berlin, 4. junija. s. Pri pregledovanju Zeissovih tovarn, je sporočil dr. Eckener, da se pripravljajo novosti v nemški zrakoplovstvu. Zračna ladja, ki vsebuje 1000 tisoč kubičnih metrov in je bila zgrajena v Zeppelinovih tovarnah, bo opremljena s popolnoma novimi motorji, ki jih bo gonil bencin ali novo odkrita gonilna snov. Ta snov ima specifično težo zraka, kar bo zmanjšalo tudi nevarnost požara.

Naši kraji in ljudje

Kralj - Rdečemu križu

Kralj Aleksander je poslal povodom prireditve Rdečega križa ob 6. do 8. junija predsedniku Rdečega križa, profesorju dr. Marku Leko sledeče lastno-ročno pismo:

Gospod predsednik!

Poveljujoč naši slavni vojski od leta 1912. do 1918., sem se vsak dan pripeljal o veliki pomoči Rdečega križa našim ranjenim in bolnikom. Rdeči križ je priskočil prvi na pomoč v vsaki sili in nesreči in lajšal bolnikom bolečine.

Borba naše vojske in vsega našega naroda, v kateri so bile vse narodne dobrine: tako moč kakor tudi zdravje in vsa njegova imovina so bili žrtvovani našemu največjemu idealu svobode in ujedinjenja — je zapustila globoke sledove in rane v narodnem telesu in gospodarski sili naroda. Ostalo je veliko število invalidov in bolnikov, zapuščenih sirot in tudi družabna in gospodarska povojna kriza je napravila nič manjše število bednih.

Potrebnosti so nam torej še večji napor v miru za odpravo škodljivih posledic, za okrepitev in napredek našega naroda in države, da ohranimo svobodo in edinstvo ter povečamo narodno blaginjo.

Kot odlična nacionalna ustanova mora postati naš Rdeči križ močan faktor na kulturnem, zdravstvenem in društvenem polju v razvoju domovine Srbov, Hrvatov in Slovencev in mora biti vedno pripravljen, da nudi nujno in izdatno pomoč v vsakem mestu, na vsakem kraju, kjer grozi kaka nesreča.

Zelim zato Rdečemu križu pri zbiranju navdušenih prostovoljnih sodelavcev najljubši uspeh in da se razširijo njegove ideje širom države.

Prejmite in sporočite vsem članom Moj pozdrav.

Aleksander S. R.

VIII. kongres Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev

Včeraj se je prišel v Ljubljani VIII. kongres Udruženja jug. narodnih železničarjev, kateremu prisostvujejo delegati iz vse naše države. Ob 11. dopoldne so prispeli v Ljubljano člani centralnega odbora iz Beograda in delegati pokrajinskih odborov iz Subotice, Sarajeva, in Zagreba. Na kolodvoru jih je pozdravilo predsedstvo pokrajinskega odbora s predsednikom g. Juhom na čelu. S po sebnim vlakom so se pripeljali popoldne še delegati beogradskega pokrajinskega odbora, katerega je pozdravila deputacija pod vodstvom g. Zupana.

Po prireditvi opolnomočenih delegatov pri kongresnem tajništvu je otvoril ob 4. pop. v veliki dvorani Narodnega doma delegatsko zborovanje predsednik centralnega odbora, inž. Stanoje Milivojevič. Od centralnega odbora so razen predsednika navzoči: I. podpredsednik Lazar Djordjevič, glavni tajnik Jovo Bakić in glavni blagajnik Raka Milosavljevič ter 12 odbornikov. Pokrajinske organizacije so zastopane po delegatih in sicer: Beograd 36, Subotica 14, Sarajevo 24, Zagreb 30, Ljubljana 27 in Pomorski brodarci iz Splita 10 delegatov. Po pozdravu predsednika in overitvi polnomoči delegatov, so bili izbrani odbori za spremembo in dopolnitev društvenih pravil, za sestavo kan didatne liste novega centralnega odbora in za sestavo predlogov in resolucij.

Delegatsko zborovanje ima po društvenih pravilih pripraviti ves material za glavni kongres — manifestacijo v nedeljo dopoldne. Zato delegatsko zborovanje pretresa vsa vprašanja, ki se tičejo celokupnega prometnega osobja in sicer železničarjev, morskih in rečnih brodarcev.

Razpravljala se o vseh perečih vprašanjih nastavljenega in nenastavljenega osobja, v prvi vrsti o novem delavskem pravilniku, ki je vsled neurejenih razmer za delavstvo nujno potreben in največje važnosti za konsolidacijo železniške službe, o pravilnikih glede doklad (kilometrina, premije, funkcijske doklade itd.) eksekutivnega osobja o službeni

obleki, o režijskih voznih prometnega osobja in o bolniškem fondu prometnega osobja.

Glede na neurejene razmere in na težko stanje železničarstva oz. celokupnega prometnega osobja je kongres posebno važen. Centralni odbor je napravil tozadevno pri ministrstvu za promet vse potrebne korake, da se sedanje nevarno stanje izboljša in je ministrstvo za promet izjavilo, da uvidi potrebo hitre pomoči. Pri intervenciji pri ministru saobraćaja dr. Vasi Jovanoviću je centralni odbor posebej opozoril na težki položaj delavstva na železnicah. G. minister je obljubil, da bo vse storil in izjavil, da se glavnega zborovanja dne 7. t. m. dopoldne udeležijo tudi osebno, ako mu bo to le mogoče. Sigurno pa je, da se udeležita zborovanja pomočnik ministra inž. Bora Popović in pomočnik generalnega direktorja inž. Leonida Franič.

V interesu našega prometa in gospodarskega napredka države je, da se prometnemu osobju v bodoče zagotovi in dejanski dajo vse v zakonu predvidene pravice in to tembolj, ker so zahteve Udruženja jug. železničarjev po polnoma upravičene.

ristično, je dejal moj kolega, jaz pa se nisem smejal.

Bilanca ZKD

V navzočnosti lepega števila delegatov ZKD se je vršil na Telovo popoldne ob 15. občini zbor Zveze kulturnih društev v Ljubljani. Zborovanje je otvoril ravnatelj g. Jug z daljšim nagovorom, v katerem je posebno poudarjal, da je napravila ZKD v zadnjem poslovnem letu velike korake naprej. Priredila je mnogo koristnih tečajev za dramatičarje, gojitev glasbe in petja ter kurze za knjižnice. Ob sklepu je pozval one prosvetne organizacije, ki še niso včlanjene v ZKD, naj to store čim prej, da bo falanga tem močnejša. Zahvalivši se vsem navzočim delegatom za udeležbo na zborovanju, je pozdravil še posebej odposlanca mariborskega podružnice ZKD g. Ant. Skalo, se zahvalil za gromotno in moralno pomoč min. n. r. dr. Zerkjavu, gerentskemu svetu ljubljanskega mesta, našim denarnim zavodom ter vodstvu Higijenskega zavoda. Društvo treznosti ter vsem gg. predavateljem, zlasti ljubljanskim zdravnikom, ki so v nemali meri pripomogli, da se je akcija ZKD tako lepo obnesla.

Po govoru ravnatelja Juga je dobil besedo, tajnik ZKD g. Prešeren, ki je naglasil v prvi vrsti razdelitev ZKD na ljubljansko in mariborsko oblast. Omenil je uspehe ZKD na polju dramatike, glasbe, petja, knjižničarstva in predavanj. Tajnikovo poročilo je bilo opremljeno z bogatimi in stvarnimi statističnim gradivom. K njemu se še povrnemo.

Blagajniško poročilo je v odsotnosti blagajnika prof. Sile prečital tajnik, narkar je bil odobro in njegovim funkcionarjem podeljen absolutorij. Sledile so volitve. Za predsednika je bil vnovič izvoljen ravnatelj Jug, za odbornike pa gg.: prof. Breznik, R. Binter, Pavel Borštnik, prof. Pavlič, Avgust Pertot, Rudolf Prešeren, Fr. Govekar, Emil Adamič in Anton Patik. Za preglednike računov so bili izbrani: dr. Lah, ravnatelj Jeran in Juvanc.

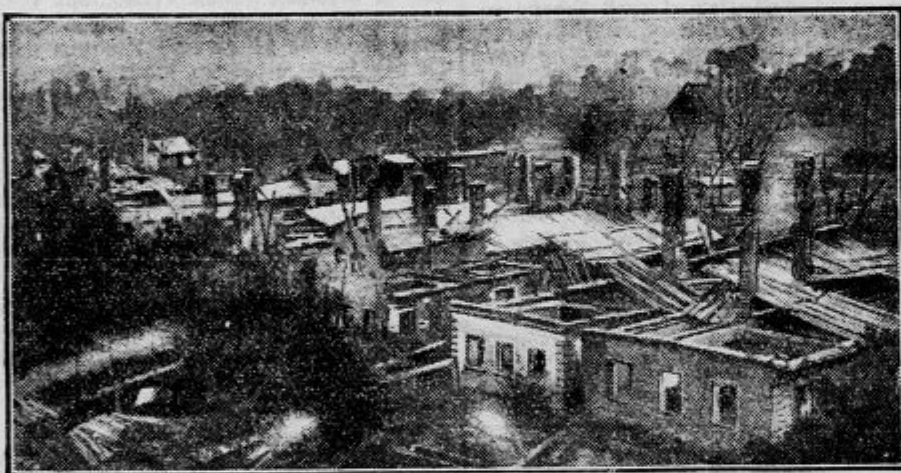
Pri slučajnostih je dobil besedo tajnik Prešeren, ki je predlagal, naj se uvede za vsa včlanjena društva enaka poslovna doba, in sicer od 1. junija do 31. maja. (Sprejeto.) Glede predavanj je bilo določeno, da morajo društva po možnosti sama skrbeti za vozove, s katerimi se vozijo predavatelji, ker se s tem zmanjša gromotna breme centrale. Obenem pa so društva odgovorna za obisk pri predavanjih. V zadevi dramatike je bil oskosen, da morajo poslati vsa društva sezname onih iger, ki jih imajo v prepisu. Določila se je tudi izposojevalnina za garderobo in varščina za kostume v znesku 200 Din. Opozarjalo se je na to, da se morajo igre vračati točno in v redu ter da se mora izposojevalnina točno odplačevati.

Končno je bilo sklenjeno izdajati lastno glasilo, ki bo izhajalo po desetkrat na leto in bo prinašalo poleg navodil obeh ZKD (za ljubljansko in mariborsko oblast) poučne članke iz vseh panog prosvetnega dela. Glasilo bo imelo po potrebi priloge (skladbe za tamburaše in pevce). Končno se je vnela še dolga debata. Razni delegati so opozarjali na potrebe in želje društev, katere je sklenila ZKD upoštevati ter jim ugoditi. Sezi v večernih urah je bilo lepo zborovanje zaključeno z nado na nove in še večje uspehe kakor so bili dosedanj.

Cankarjeva proslava

v Mariboru

nocoj ob 8. in jutri 6. t. m.

Pogled na pogorišče v Prigorici pri Ribnici,

kjer je pogorelo v noči od ponedeljka na torek okoli 50 hiš in gospodarskih objektov.

LTUBLJANSKI DVOR

kino

Predstave danes ob 4., pol 8. in 9. uri.

Danes

HARRY PIEL

V senzacionalni pustolovni senzaciji

„Cez smrtni klanec“

Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v Zagrebu

Popularno pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ je priredilo dne 2. junija izlet v Zagreb. Odpravilo se je na pot 70 pevcov in pevk s skladateljem Adamičem, predsednikom Drenovcem in pevovodjo Prelovcem. Goste so pričakovali ob prihodu vlaka zastopniki zagrebskih pevskih in kulturnih društev, zagrebski Slovenci, med njimi kanonik Barle, urednik „Svete Cecilije“, „Zvonaše“ je prisrčno pozdravil g. Nikola Faller, predsednik „Hrv. pjevačkega Saveza“, nakar so odšli gostje na stanovanja v hotele.

Ob 8. zvečer je bil koncert v prostori „Glasbenega zavoda“. Obisk je bil izvrsten, vsa mesta so bila razprodana. Navzoč je bil mnogoštevilen zagrebski glasbeni svet, zastopniki oblasti, zagrebski pevci in slovenski rojaki. Na sporedu so bili moški in mešani zbori skladateljev Adamiča (ki je prvačil), Lajovica, Pavčiča, Premrla in Ravnika. Zbor je pokazal dobro disciplino, videlo se mu je, da je upet in si je takoj s prvo precizno izvajano pesmijo osvojil srca poslušalcev. Moški zbor je moral na splošno zahtevo ponavljati Adamičevo skladbo „Lucifer ban“. Pet ženskih dvospevov Emila Adamiča, katere je pel ženski zbor, je na klavirju vzorno spremljal kapelnik dr. Danilo Švara.

Odobrovanje in navdušenje se je stopnjevalo od točke do točke. S posebno bravuro so pevci podali Lajovičovo skladbo „Zeleni Jurji“ ter Adamičevo balado „Vragova nevesta“ in pesem „Kresovale tri devotke“. Razpoloženje med pevci je bilo izvrstno. Publika je potom odposlancev prosila „Zvonaše“, naj dodajo še par narodnih pesmi. Pevci so kljub absolutnemu naporu sporedu rade volje ugodili želji ter navrgli tri narodne. Nastal je pravcati vihar aplavza in navdušenja, ki ni hotelo nehati. Dirigentu g. Zorku Prelovcu so ljudje čestitali na krasnem uspehu.

Le počasni se je dvorana izpraznjevala po absolutnem programu. Na vabilo, zagrebske postaje za radio je nato skrčen „Zvonov“ zbor zapel skupno s kvartetom šest skladb v radio. „Zvonaši“ so prešli na koncertu poleg čestitk tudi vence pev. udruženja „Lisinski“ in hrvatskih pevcev. Solistkam so bili poklonjeni krasni šopki rož.

V četrtek na Telovo je položilo odposlanstvo društva vence na grob skladatelja Vatroslava Lisinskega. Pevci in pevke so si nato ogledali mesto, Maksimir, zoološki vrt. Zagrebčani so sprejeli „Zvonaše“ nadse simpatično in gostoljubno. Pokazali so, da je slovenska pesem Hrvatom od nekdaj ljuba in draga. „Zvonovi“ pevci pa so vpleli nov list v venec zaslug za našo in jugoslovensko, pesem ter okrepili kulturne stike med Slovenijo in Hrvatsko.

OBLEKE

lastnega izdelka Vam nudi

NAJCENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

Samo še danes

Henny Porten

V ufilmljenem romanu Hugo Bettauerja

„Mož z brazgotino“ 4534

Velika senzacija in zagonetka

Kdo je morilec štirih deklet

se Vam torej razkrije samo še danes v

Kino Ideal.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama
 Sobota, 5.: „Ladja Tenacity“. B.
 Nedelja, 6.: ob 20.: „Vdova Rožinka“. Na čast udeležencem železničarskega kongresa. Ljudska predstava po znižanih cenah.
 Izv.
 Ponedeljek, 7.: Zaprt.
 Torek, 8.: „Puškinova proslava“. Izv.
 Sreda, 9.: „Ladja Tenacity“. C.
Ljubljanska opera
 Sobota, 5.: „Boris Godunov“. F.
 Nedelja, 6.: ob 15.: „Prodana nevesta“. Na čast udeležencem železničarskega kongresa. Ljudska predstava po znižanih cenah.
 Izv.
 Ponedeljek, 7.: „Večni morenar“. C.
 Torek, 8.: Zaprt.
 Sreda, 9.: „Glumač“, „Glanni Schicchi“. A.
Mariborsko gledališče
 Sobota, 5.: Cankarjeva proslava Društva slovenskih književnikov.
 Nedelja, 6.: ob 11. jutraj: Cankarjeva proslava slovenskih književnikov. Samo za dijake.
 Nedelja, 6.: ob 20.: „Grofica Marica“. (Kuponi.) Zadnjič v sezoni. Gostovanje Josipa Povheta, režiserja ljub. oprete.

Danes, v soboto zvečer se poje v operi Musorgskega ruska narodna opera „Boris Godunov“ v znani zasedbi. Predstava se vrši za red F.

Na čast udeležnikom železničarskega kongresa sta v nedeljo, dne 6. t. m. v ljubljanskem Narodnem gledališču dve predstavi. Popoldne ob 3. se poje v operi Smetanova „Prodana nevesta“, v sledeči zasedbi: Marinka — gđ. Zaludova, Janko — g. Knittl, Kecal — g. Rumpel, Vašek — g. Kovač. Ostale vloge so v rokah gg. Potučkove, Ribičeve in Ropasove ter Janka, Močnika, Perka in Šublja. Pri predstavi sodeluje tudi baletni zbor. Opero dirigira gosp. Balatka, režira režiser Bučar. — Drama pa uprizarj isti dan zvečer ob 8. Golarjevo narodno igrano „Vdova Rožinka“, z Juvancem, Cesarjem in Kraljem v glavnih vlogah. Obe predstavi sta ljubski pri znižanih cenah. Udeleženci kongresa imajo tudi znižane cene. Predprodaja vstopnic in soto in nedeljo pri dnevnih blaginjah in operti.

Gostovanje gosp. Jos. Povheta v mariborski „Grofici Marici“. V nedeljo 6. junija bo gostoval v „Grofici Marici“ režiser ljubljanske opere gosp. Josip Povhe v ulogi kneza Populca. Gosp. Povhe je kot bivši član mariborskega gledališča star znanec, ki je žel v svojih komičnih vlogah pri nas vedno lepe uspehe. Mariborska gle-

daljska uprava opozarja cenjeno občinstvo, da se poje „Grofica Marica“ topot zadnjič v sezoni.

Drama v Ljubljani. Gostovanje gđ. Daninke Debelakove kot Vivie v Shawovi komediji „Obt. ge. Warrenove“, našega občinstva ni pritegnilo, kar zelo obžalujemo. Pozna sezona, pregrana igra, absolvirani abonent, deževno vreme in blatine ceste: dovolj izgovorov, da so ljudje ostali doma. Kar pa prihaja vselej, kadar se obeta nov domač talent, pomladek našega piščolstevila, naga ženska igralskega osobja, je prišlo tudi sredi. In odhajalo je vse zelo zadovoljno. Gđ. Debelakova je ob svoji ga debita na našem dramskem odru tekem zadnjega leta na nemških odrih napredovala silno razveseljivo, si pridobila že dokajšnjo rutino in prav lepo znanje v gladki konverzaciji. Glas, naravno simpatičen, dobro modulira in psihološko doživljanje podaja naravno, vedno okusno, elegantno. Govorica ji je pač iz nerazvitega nekoliko pragnila. Njena Vivie je v celnem živ, polno, liven značaj, doledno izvajen, v zadnjem dejanju pa celo prav efektivno stopnjevanje, tako da so zaključene scene učinkovale uprav novo, teatralno močno. Gostovanje gđ. Debelakove je bilo torej prav posebej, in preverjen sem, da bi bila njena pridobitev za naš ansambl zelo dobrodošla. Pomlajenja in prerenovljenja je pač potreben. Vobe je bila smotna predstava izdatno boljše od premijere ter so se ga. Nablocka, ki tudi govori prav dobro, g. Skrbinašek, Cesar, Drenovec

in Kralj odlikovali. Gđ. Debelakova je prejela dva šopka, enega od bivših tovarišev šentjakobskega gledališkega odra, ki je lahko ponosen na najbolj nadarjeno svojo gojanko.

Koncert Zveze kulturnih društev

Zveza kulturnih društev je sinoči o priliki pvskega tečaja priredila koncert v filharmonični dvorani v Ljubljani s sodelovanjem Orkestralnega društva Glasbene Matice in pevkega društva Ljubljanski Zvon. Polovica sporeda, ki je obsegal deset točk, je bila posvečena instrumentalni, druga polovica pa vokalni glasbi. Orkestralno društvo je pod spretnim in navdušenim vodstvom skladatelja Emila Adamiča zaigralo „Ljubljanske akvarele“ in sicer tri najprej ljubljanske dele: „Jutro na Rožniku“, „Na Gradu“ in „V Zvezdi“ — točke, ki jih je društvo na svoji turneji po slovenskih krajih izvajalo z velikim odobravanjem publike. Tudi topot je ugajal posebno solom Karla Rujpa se je moral ponavljati. Pri tej priliki moram dati duška svojemu začudenju, ki sem ga občutil, dajajoč kritike ljubljanskih dnevnikov o priliki prvotnega izvajanja teh sinfoničnih slik za godalni orkester. Naši modri nadziralci glasbene produkcije in reprodukcije (teh poklicanih in nepoklicanih sodnikov je žal že zdavnaj več kot producentov in reproducentov) so malodane prezrili pomen teh sicer kratkih, a zato nemalo karakterističnih skladb. Ne le, da je

naša orkesterska in specialno godalna literatura tako borna (razen nekaterih bolj pri ložnostnih skladb Lajovica in delovnega Santia mi skoro ni bilo mogoče najti sledu godalne literature pri nas), temveč tudi s širšega stališča splošno glasbene kritike bi morali polagati večjo važnost na to, v de lili „V cerkvi pri Sv. Florjani“ in „Pri sv. Krištofu“ posebno pestro in na invenciji v vsakem oziru bogato suito. Hladen sprejem teh skladb v Zagrebu — taki dogodki žal včasih našim nesamostojnim kritičarjem služijo kot merilo — ore bolj na rovaš izvajanja in površnega našudiranja, kot pa vsebine skladb, ki je vseskozi zanimiva, nestoma celo dokaj dramatična. — V nadaljevanju je Orkestralno društvo izvajalo Suko vo in Čajkovskega Serenadi ter Dvojakov drugi valček op. 54. in je zelo mnogo aplav za mnogobrojnega auditorija.

Po odmoru je nastopil pevski kvartet „Ljubljanskega Zvona“ in prednašal tri pesmi Mirka, Deva in Marolta. Slednjega pri reditev narodne pesmi „Oj ta soldaški boben“ je sicer dosti originalna, vendar po tvorja značaj narodne pesmi doela (kako je mogel prireditelj prezeriti napako, da mu v prvem delu pesmi manjka tenorski glas, medtem ko ga drugi del ima?) ter je uvršča med priljubljene pesmi „Liedertafel“ sloja ki naj je bil že zdavnaj preboljen. Izvajanje kvarteta, pri katerem se je posebe no odlikoval zvočni in globoki bas, je bilo lepo in občuteno in se je morala poslednja pesem ponoviti. Od svojega zagrebskega koncerta beš so vrnilvi zbor je veliki raz

Domače vesti

* **Novi direktor celjske gimnazije.** Stj. Radič je kot prosvetni minister imenoval za direktorja celjske gimnazije mariborskega profesorja dr. Rostaharja. To imenovanje je bilo protizakonito, ker prof. Rostahar nima niti predpisanih službenih let. Sedaj je prosvetni minister Trifunović Radičev akt razveljavil in za direktorja celjske gimnazije je imenoval prof. Anton Zupan z gimnazije v Kranju.

* **Francoski parlamentarci v Jugoslaviji.** S posebnim vlakom se je pripeljal včeraj dopoldne na potu v Beograd v Zagreb 286 francoskih parlamentarcev in pevcev, članov pevskih društev »Orpheum« iz Grenobla in »Harmonia« iz Lyona. Odlični gosti so se pripelali v četrtke ponoči v Potočje, kjer so jih na kolodvoru pozdravili zastopniki našega zunanjega ministrstva, odpotniki Saveznice Jugoslovenskih pevskih društev, zastopniki Društva prijateljev Francije itd. Gostje so takoj nadaljevali vožnjo proti Zagrebu. S pevskimi društvii potuje tudi znatno število francoskih industrialcev, politikov, zdravnikov in prosvetnih delavcev s soprogami. Voda ekspedicije je francoski senator in župan mesta Grenobla, g. Mystral. Kot namestnik lyonskega župana g. Herriota potuje obč. svetnik gospod Chasette, izmed članov francoskega parlamenta pa sta med drugimi tudi senator Valier iz Grenobla in Bregmier, poslanec iserskega okraja. Industrialce vodi g. Martin, predsednik Trgovske zbornice v Grenoblu. Med pevci je tudi več solistov in solistkin Opere Comique v Parizu in Grand Theatre de Lyona. Na kolodvoru v Zagrebu je pozdravil odlične goste g. Vernier, docent za francoski jezik na vseučilišču. Vlak je stal v Zagrebu pol ure in so si gostje med tem časom ogledali Zrinjevac, nakar so nadaljevali vožnjo v Beograd, kamor so prispeli zvečer.

* **Finančni minister potuje v Solun.** Finančni minister dr. Ninko Perić odputuje te dni po odobrenju vlade v Solun, kjer bo inspiciral našo svobodno cono. Verjetno je, da bo pri tej priliki konferiral tudi z zastopniki grške vlade zaradi sporazuma o naši solunski coni, ker to vprašanje še vedno ni definitivno rešeno.

* **Odprtje spomenika knežini Zorki.** V Beogradu so odprli predvčerajšnjem na Kalimegdanu spomenik knežini Zorki, materi kralja Aleksandra. Svečanost so prisostvovali princ Pavle in princesa Olga, diplomatski zbor, člani vlade in narodne skupščine, generaliteta in številne dobrodelne korporacije. Članice društva »Knežnja Zorka« so bile v narodni noši. Slavnostni govor je govoril svetnik Milivoj Petrovič, nakar je kipar Stamenko Gjurgjevič odkril spomenik, ki je bil pokrit z narodno trobojnico. Bataljon II. pehotnega polka je odkril spomenik s salvo, s trdnjave pa so pokali topovi. Govoril je še podpredsednik beograjske občine g. Bobić, nakar so razne korporacije in društva položili nebroj venecov na spomenik, med drugimi predsednik narodne skupščine g. Trifunović in podpredsednik mestne občine beograjske.

* **Kralj v samostanu Sv. Nauma.** Prijatelji našega lista nam piše: Kralj in kraljica sta dospela s svojim spremstvom 25. maja v samostan Sv. Nauma, kjer sta ostala do sobote 29. maja. Pri odhodu si je dal kralj predstaviti svočinstvo samostana in je pri tej priliki odklikoval starešino samostana proto Stevana Djordjeviča in proto Dimitrija Trajkovića z redom Sv. Save V. vrste, a proto Miloševića in Mihačkovića z zlatim znakom, ker sta slednja že odklikovana z redom Sv. Save V. vrste. Dalje je kralj podaril samostanu 12.000 dinarjev in slugi samostana 3000 dinarjev. Istočasno je kralj osebno odklikoval z zlato medaljo s krono za zasluge kraljevskega doma upravitelja pošte Sv. Nauma g. Vasilja Mihailovića, ki je ves čas obiska z veliko požrtvovalnostjo vršil službo pri telefonu na pošti. Imenovanemu je poleg odklikovanja poklonil kralj osebno tudi krasno srebrno cigaretno dozo z monogramom in 100 komadov finih cigaret.

* **Kralj Aleksander za jugosrbsko šolsko mladino.** Ko se je kralj Aleksander nedavno mudil v Južni Srbiji, se je prav posebno zanimal tudi za tamkajšnje šolstvo. Doslej je kralj vzdrževal v Beogradu na lastne stroške dvalet gojencev Južne Srbije. Sedaj je dovolil še enega pridnega, a siromašnega gimnazijalca, ki bo na kraljeve stroške v Beogradu nadaljeval svoje študije.

* **Slovenski literati v Ruše in Falo.** V nedeljo dopoldne priredijo slovenski književniki, ki sodelujejo na Cankarjevi proslavi

umljivi utrujenosti pod občudovanja vredno agnostovo čelo in v vajeni eksaktnosti zapel nekaj najpriljubljenejših Adamičevih in Lajovičevih pesni in tako primerno za ključni koncert, čigar sporedu je mnogoštevilno občinstvo z zanimanjem sledilo do konca. Nemorna »Zveza« naj čim večkrat nudi s prirediteljstvom takih brezplačnih koncertov širšemu občinstvu priliko, seznaniti se z novejšo glasbeno produkcijo pri nas in v drugod in uspeh te prireditve naj ji bo v dokaz, kako zelo potrebno je tako kulturno delo, ki pomeni v širše plasti našega naroda. Sinočnji prvi poskus te vrste je pozdraviti z največjim odobravanjem.

Osejško gledališče skuša svojo hudo finančno krizo ublažiti z operetnimi predstavami in pripravlja Oskarja Strausova »Terezino«, v dramo pa Sevoirjevo »Osma žena«.

Gospa Poličeva gostuje v Oaljku, Ga. Stefka Poličeva bo pela danes, v soboto, naslovno ulogo Kalmannove opere »Grafica Marica«, na ostriškem gledališkem odru.

Beograjska opera je urvala v spored Nicolaeve »Vesele žene Windorske«. Velik cerkven koncert v Beogradu, Srbsko židovsko pevsko društvo v Beogradu in orkester Narodnega gledališča bosta tjavajala v beograjski stolnici dne 8. t. m. veliki Haendlov oratorij za mešani zbor, solisti in orkester Juda Makabeje.

vi v Mariboru, izlet v Dravsko dolino, kjer si najprej ogledajo falško elektrarno. Ob spremstvu prijateljev slovenskih literatov iz Maribora obiščejo potem vsi skupaj narodne Ruše pod Pohorjem, ki so iz medvojnih persekucij tamošnjih narodnjakov znane pod imenom »Mali Beograd«.

* **Počitniško potovanje naših srednješolcev v Francijo.** Pod pokroviteljstvom Francoskega Instituta v Ljubljani se priredi letošnje počitniške tretje potovanje naših srednješolcev v Francijo in bivanje v tamošnjih mladinskih taboriščih. Kakor prejšnja leta, tako tudi letos ostanejo dijaki 14 dni v Parizu v liceju Henri IV., da se ogledajo muzeje in druge znamenitosti, potem pa odidejo v Havre, kjer se v bližini nahaja dijaško taborišče in kjer ostanejo do konca počitnic. Izlet se bo vršil pod vodstvom profesorja ter je tudi za zdravstveno nadzorstvo preskrbljeno. Stroški za 50dnevno bivanje in vožnjo 3000 dinarjev. Prilave naj se vposlejo čimprej na tajištvu Francoskega Instituta v Ljubljani, Narodni dom.

* **Herman Wendel v Albaniji.** Publicist Herman Wendel, ki se je v zadnjih dneh mudil v Beogradu, je predvčerajšnjem s svojo soprogo odpotoval v Albanijo, da se informira o tamkajšnjih razmerah. Iz Albanije se vrne zopet v Beograd.

* **Osebnost v. Na lastno prošnjo je bil upokojen s 1. junijem pisarniški ravnatelj mariborskega okrožnega sodišča g. Josp Krašovec. Z njim je odšel s sodišča eden najbolj priljubljenih uradnikov ne le pri nad- in podrejenih, ampak zlasti tudi pri občinstvu, s katerim je imel mnogo stikov. Bil je agilen delavec pri tukašnji podružnici Jugoslovenske Matice. — Z istim dne je stopil v pokoj g. Viljem Močnik, upravnik mariborske ekspoziture okrožnega urada za zavarovanje delavcev za Slovenijo.**

* **Glavni dobitnik milijon dinarjev,** je zadel pri včerajšnjem zadnjem žrebanju državne razredne loterije št. 53.983. Kdo je srečni lastnik te sečke, še ni znano.

* **Novi oficirji vojne mornarice.** Kralj je podpisal ukaz ministrstva vojske in mornarice, s katerim so imenovani za poročnike korveta vsi absolvirani gojenci pomorske vojne akademije v Dubrovniku. Novoimenovani oficirji so prvi, ki so svoje študije dovršili v naši državi. Doslej smo imeli v vojni mornarici samo bvrše avstro-ogorske mornariške oficirje.

* **Mariborčan kot docent na univerzi v San Franciscu.** K članku »Jugosloveni v Ameriki« v zadnji nedeljski številki »Jutra« smo prejeli sledečo informativno vest: Na univerzi v San Franciscu počuje kot docent za otroške bolezni dr. Franc Pelikan, sin slaščičarja v Mariboru. Dr. Pelikan je prišel med vojno v Ameriko, kjer je na bostonski univerzi Howard promoviral za doktorja zdravilstva. Lansko leto je bil poklican kot docent na univerzo v San Franciscu. Pelikan je sedaj ameriški državljan.

* **Položanje temeljnega kamna za beograjsko tehniko.** V Beogradu je bil v četrtki dopoldne v prisotnosti profesorjev univerze, gradbenega ministra Vujića, delegata vojnega ministrstva generala Miloša Jovanovića in zastopnika mestne občine položeni temeljni kamen za poslopje tehnične fakultete, ki se zgradi na beograjskem dirkališču.

* **Izlet društva »Pravnika«.** ki je bil napovedan za 6. junija na Tolsto, Celjsko koč in v Celje, se zaradi slabega vremena ne bo vršil.

* **Kongres magistratnih nameščenov avtonomnih mest v Sloveniji** se vrši v nedeljo v Mariboru. Udeležbo se ga magistratni nameščenici iz Ptuja, Maribora, Celja in Ljubljane ter poleg štajarskih županov tudi gentije ljubljanski. Iz Ljubljane se odpelje danes dopoldne okoli 70 magistratnih uslužbenecv vseh kategorij v Maribor, kjer se tudi ogledajo mestne naprave, elektrarno v Fali in drugo.

* **Turistovski vlak Zagreb - Bled.** Da se hrvatski publiko olajša obisk divnega goranskega zdravilišča na Bledu, je uvedla direkcija državnih železnic v Ljubljani turistovski vlak Zagreb - Bled, ki ostane v prometu ob nedeljah in praznikih do 12. septembra, ako se bo pokazala potreba za tak vlak.

* **Izpremembe v državni službi.** Dosedanja šef odseka tobačne tovarne v Ljubljani Karel Hladki je imenovan za direktorja tobačne tovarne v Senju. Srežki sanitetni referat dr. Viktor Gregorič v Novem mestu je iz 7. skupine pomaknjen v 6. skupino I. kategorije, pisarniški ravnatelj pri okrožnem sodišču v Mariboru Josp Krašovec pa je postavljen v trajno stanje pokoja.

* **Drugo porotno zasedanje v Novem mestu,** ki se odprvi v ponedeljek 7. t. m., se bo vršilo tokrat izključno v znamenju tatvin. Razpisani so nastopni slučaj: V ponedeljek dne 7. t. m. Andrej Tepina, v torek Jože Stangelj in Ivan Mrvar, v sredo Alojzij Intihar. Andrej Trpin bi moral priti že pred prvo letošnje porotno zasedanje, a je tik pred njim prekopal zid in na zelo rafiniran način pobegnil, vendar so ga pravčasno zopet v Celju vili.

* **Smrtina kosa.** Včeraj popoldne je umrl v Ljubljani v starosti 70 let g. Anton Vitrant, poslovođa tvrdke Textila, tast direktorja Tehniške srednje šole v Ljubljani, g. Jospa Rešnerja. Pokojnik je bil tih in skromen, a obenem zelo agilen človek. Svoječasno je nastopal v starem ljubljanskem gledališču kot dijetant pod imenom Ižanski in tudi v Novem mestu je ponovno sodeloval pri raznih manjših predstavah. Bil je agilen član Sokola, pevškega društva »Ljubljanski Zvon« in vrl naš somišljenik. Pogreb se bo vršil v nedeljo ob 16. uri iz Gorupove ulice št. 12. Bodi mu lahka domača zemlja, ki jo je tako ljubil, žalostnim naše iskreno sožalje.

* **Maturanti državne realke v Ljubljani** iz leta 1906 nameravajo letos praznovati 20letnico. Tovariši naj javijo svoje naslove in predlože o času in kraji sestanka na naslov B. Drovenik, višji činovnik, Ljubljana, Tabor št. 2, čimprej mogoče. K udeležbi so vabljeni tudi maturanti istega zavoda iz leta 1905 in 1907, kateri naj na isti naslov sporoče želje glede eventuelnega slavlja 20letnice.

* **Poročilo se je dne 3. t. m. g. Slavko Šuman, finančni podpredsednik, z gdnjo. Milico Grabušnik, posestnikovo hčerko pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.** Bilo srečno!

* **Turistom v vednost!** Vsled pogostih nesreč v planinah se čutim dolžno opomniti turistom, da pri prehodu čez Kalski greben (Kamniško planino) pazijo na brv, ki je nad nokim prepado, kjer je ista že nazgata in bi se mogla pripetiti vsled tega večja nesreča. — Turistka.

* **Samomor v Sv. Petru pod Sv. Gorami.** Pišejo nam: Dne 1. t. m. se je obesil na skednju 40letni delavec Janez Dimitrovič iz Srebrnika št. 38. Zjutraj je še kolil fibol. Iz njive se je napotil nenadoma domov, splezal po lestvici na skedenj, kjer si je vrč že preje pritril na slomenu ter pripravil zankjo za obešenje in to vse tajinstveno, neopazeno in premeteno. Samomorilec je bil duševno manj vreden človek in trdovraten alkoholik, ki je že večkrat izjavil, da se bo ustrelil ali pa obesil. Na vsak način je storil svoje dejanje v duševni zmedenosti.

* **Novi! Novi! Novi! Manica Komanova: Pod mečem**

Crlice 4160

Naroča se v Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg št. 1.

* **Maturanti državne realke v Ljubljani** iz leta 1906 nameravajo letos praznovati 20letnico. Tovariši naj javijo svoje naslove in predlože o času in kraji sestanka na naslov B. Drovenik, višji činovnik, Ljubljana, Tabor št. 2, čimprej mogoče. K udeležbi so vabljeni tudi maturanti istega zavoda iz leta 1905 in 1907, kateri naj na isti naslov sporoče želje glede eventuelnega slavlja 20letnice.

* **Poročilo se je dne 3. t. m. g. Slavko Šuman, finančni podpredsednik, z gdnjo. Milico Grabušnik, posestnikovo hčerko pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.** Bilo srečno!

* **Turistom v vednost!** Vsled pogostih nesreč v planinah se čutim dolžno opomniti turistom, da pri prehodu čez Kalski greben (Kamniško planino) pazijo na brv, ki je nad nokim prepado, kjer je ista že nazgata in bi se mogla pripetiti vsled tega večja nesreča. — Turistka.

* **Samomor v Sv. Petru pod Sv. Gorami.** Pišejo nam: Dne 1. t. m. se je obesil na skednju 40letni delavec Janez Dimitrovič iz Srebrnika št. 38. Zjutraj je še kolil fibol. Iz njive se je napotil nenadoma domov, splezal po lestvici na skedenj, kjer si je vrč že preje pritril na slomenu ter pripravil zankjo za obešenje in to vse tajinstveno, neopazeno in premeteno. Samomorilec je bil duševno manj vreden človek in trdovraten alkoholik, ki je že večkrat izjavil, da se bo ustrelil ali pa obesil. Na vsak način je storil svoje dejanje v duševni zmedenosti.

* **Velik vlom v Ptuj.** V noči od preteklega četrtka na petek so vlomili neznani zlikovci v prostore trgovca Zorka na Bregu pri Ptuj. Trgovino so dobesedno opleni. Celokupna škoda se ceni na 300.000 dinarjev. Vlomilci so se pripeljali s tovornim avtom. Ko so jih opazili stanovalci nasproti stoječe hiše, so lopovi spretno sklonili, kot da je enemu slabo ter da ga pomagajo spraviti na voz. V tem času pa so opravili svoje vlomilske posle. Orožništvo, ki je takoj pričelo z zasledovanjem, je ugotovilo, da so se odpravili v smeri proti Krapini na Hrvatsko.

* **Nesreča na kegljišču.** Iz Dolenje Lendave nam pišejo: Tukašnji žandamerijski vodnik g. poročnik Podobni je na kegljišču v gostilni pri Deutschu dne 1. junija pri metanju krogle tako nesrečno padel, da si je zlomil roko.

* **MATERINSKI DAN** V nedeljo dopoldne prodaja cvetic po ulicah za najbednejše matere, popoldne ob 3. velika ljudska prireditve v restavraciji »Tivoli«.

Vstopnine ni! Vstopnine ni!

* **Smrt slovenskega invalida.** V zagrebški okolici so našli predvčerajšnjem v gozdu Kameniti stol truplo moškega, ki so ga agnosčili za 50letnega invalida Josipa Habjančiča, rodom iz Tuhlija. Zastrupil se je z veronakom. V pismu izjavlja, da je bil že šest mesecev bolan in da gre prostovoljno v smrt zaradi bede. Zapušča tri nepreskrbljene otroke.

* **Zagoneten umor.** Pri iloku v Savoniji so našli te dni v gozdu kneza Odesalchi truplo približno 25letnega mladca. Truplo je bilo na grozen način razmesarjeno. Na prsni in na vratu se je ugotovilo nad 20 ubodov z nožem. Policija je uvedla poizvedovanje, ki pa je ostalo doslej brezuspešno. Identiteta umorjenca še ni ugotovljena.

* **Smrtina obsodba v Splitu.** Pred poroto v Splitu je sedel v sredo na zatožni klopi seljak Ante Gospodnetić, ki je meseca januarja umoril svojo ženo. Gospodnetić je bil obsojen na smrt.

* **Velika nevihta v Srbiji.** V sredo je divjala v notranjosti Srbije huda nevihta. V okolici Markovca se je vtila plaha in padala toča, ki je zlasti v vinogradih napravila mnogo škode. Toča je padala tudi v ramskem okraju. Vsled naliva so reke nazgale narasle in poplavlje vasi. V vasi Maljovac pri Požarevcu je strela ubila neko ženo, v okolici Čačka pa mlado deklico.

* **Nevlita vrvosvod.** Tako iz Srbije kakor tudi iz Hrvatske in deloma tudi iz Slovenije prihajajo poročila o velikih nevihtah zadnjih dni. Posebno v Srbiji vlada po raznih pokrajnah med prebivalstvom veliko razburjenje, ker toča tamkaj še nekaj tednov pustoši njive in travnike. Na Hrvatskem je utrpela največjo škodo vsled toče dosedaj okolica Jaske.

* **Zveržena žena.** Malo gorsko selo in okolica Crnogovcev ne pominja senzacije, kakršno jim je prinesla zadnja sredo. Pri kotarskem sodišču se je prijavila Kata Prigic iz Crnogovcev, ki je priznala, da je na Rošnjega telesa dan leta 1924. s sekro ubila in zakopala v hlevu svojega moža Stefana. Od onega dne ni bilo več sledu o njem. Na vprašanja je Kata odgovarjala: »Šel je v Ameriko«. Sodniku je zločin brez ovinkov priznala ter še povedala, da je mrtvo telo pozneje izkopala, ga razsekala in vrgla prečičem. Ostalo je le nekoliko kosti, ki so jih orožniki našli. Prvo noč je Kata poskušala v zaporu izvršiti samomor, kar pa se ji ni posrečilo.

* **Radjoemanacijsko terminalno kopališče** nenje, neuradje, Ischias, ženske bolezni,

KONCERT

se vrši danes v sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure

v restavraciji »Pod skalco«

Mestni trg št. 11. 4161

eksudate, posledice zlomljenih kosti, zakasitizem, živčne bolezni, vnetje žilcev, otrplost, zdravi z izvrstnim uspehom reuma-Dolenjske Toplice (38° C), postala Stražopracijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukašnja kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderni komfort. Hrana a la nelo rekonsvalencijno po težkih boleznih in carte ali v penzionu. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

* **Za prenovalje krvi** priporoča originalni planinski spomladanski čaj lekarna Bahovec, Ljubljana, pri Čevlarskem mostu. Cena 10 dinarjev.

„ARABEC“
Orijentalna ljubezen
najlepši in največji dosedaj
izdelani orijentalni film.
Kolosalna režija slavnega
Rex Ingrama

2 sijajni zvezdi:
ALICE TERRY
RAMON NOVARRO
igrajo glavne vloge v velenjmu: „Orijentalna ljubezen“
„ARABEC“

Iz Ljubljane

— Slava 16. artiljerijskega polka. Danes praznuje naš ljubljanski 16. artiljerijski polk svojo slavo kot spomin na dan, ko so leta 1919. njegove baterije prvkrat zagrmele na Gosposvetskem polju. Ob 10. dopoldne se vrši na dvorščiku vojašnice kralja Aleksandra I. (na Dunajski cesti) slovesna služba božja s sečenjem kolača. Naslednjemu polku in njegovemu komandantu - domačinu g. polkovniku Mil. Antonijeviču k slavi tudi naše iskrene čestitke.

— **Rud. Jakhlov portret** Viktorja Parme, zaslužnega našega opernega skladatelja je razstavljen v izložbi Pavšlovne trgovine v Wolfkovi ulici. Portret je glede podobnosti prav dober.

— **Razstava ženskih ročnih del.** državnega osrednjega zavoda za ženske domače obrti iz Ljubljane vzbuja v Beogradu splošno pozornost. Obiskovalci se vedno dovolj. Prav je, da se zainteresirani tamošnja publika ker danes ni potrebe importa ročnih del iz inozemstva na škodo naših pridnih, revnih delav.

— **Člani Jugoslov. češkoslov. lige v Ljubljani** pozivamo na izredni občni zbor danes s soboto 5. t. m. ob 20. v lokalni družba Kazine, II. nadstropje. Na dnevnem redu je volitev predsednika. Pričakujemo zanesljivo udeležbo!

— **Četrty izlet umetnostno - zgodovinskega društva** se bo vršil ob lepem vremenu v nedeljo dne 6. t. m. pod vodstvom dr. F. Steleta na Vrhniko in Koren. Sestanek ob 7.30 na glavnem kolodvoru.

— **Himen.** V četrtki se je poročil v frančiškanski cerkvi g. Anton Kavčič, pošt-ni uradnik, z gospico Metko Gartner. Bilo srečno!

— **Ruski dan v Ljubljani.** Ne pozabite, da se bo vršil v torek 8. junija ob 20. uri v dramskem gledališču ruski koncert in dramski večer v pomoč ruskim invalidom in Ruski Matci. Pri koncertu sodelujejo: gospe Čaletova, Kun, Poličeva, Smolenska, Thierriyeva, Tuljakova (ples), Žaludova, gr. Betetto, Holodkov, Golovin (ples), Knutti, Kováč in Orlov. Pri klavirju dirigenti: gr. Balatka, Neffat in dr. Svara. V enodejanki A. Čehova »Medved« nastopijo: ga. Nablocka, gr. Ostopič in Golovin. Predprodaja vstopnic se vrši v operni gledališki blagajni.

— **Društveni dan Sokola I. v nedeljo 6. junija.** Vse sodelujoče člane prirediteljnega odseka vabim, da se oglasijo danes v popoldanskih in večernih urah ter v nedeljo dopoldne na Taboru pri br. tajniku odseka radi podrobnih navodil. — Predsednik.

— **Vodstvo po razstavi risb, slik in grafik akad. slikarjev Jakca in Gorupa** bo v nedeljo ob 11. uri dopoldne v Jakopičevem paviljonu. Predava dr. Stanjo Vurnik.

— **Preporočili.** Danes dne 5. junija ob 18. zvečer redni občni zbor v areni Narodnega doma. Udeležba strogo obvezna.

— **Sentjakovski gledališki oder** ujudno vabi vse člane in članice na važen članski sestanek, ki se bo vršil danes ob 20. uri v salonu restavracije Mrak na Rimske cesti. Kdor pomotoma ne bi dobil vabila, naj smatra to objavo kot vabilo. — O d b o r.

— **Promenadni koncert v Zvezdi** priredj danes v soboto ob 17. uri nar. žel. glasbeno društvo »Sloga« pod vodstvom kapehlika g. Julija Bučarja. Spored: 1.) Plotov: Alessandro Stradella, uvertura. 2.) Ziehrer: Barzun in svila, valček. 3.) Rubinstein: Asra, pesem. 4.) Wagner: Potpuri iz opere »Lohengrin«. 5.) Dvojak: Slovanski ples št. 6.

— **Pripravljalni odbor Narodno-strokov. ne zveze Vič - Glince - Rožna dolina** ima dne 6. t. m. ob 10. dopoldne v Sokolskem domu na Viču ustanovni občni zbor. Popoldne ob 16. uri istotam vrtna veselica s plesom v dvorani, šaljivo pošto itd. V slučaju slabega vremena bo veselica v dvorani. Vstopnina 3 dinarje. K občni udeležbi vabi odbor.

— **Ljubljanska Trezna Mladina** priredi danes dne 5. junija v Akademskem kolegiju (Kolodvorska ulica) čajanko s plesom. Za-

četek točno ob 17. popoldne. Vstopnina prosta. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

— **Mestna zastavljavnica Ljubljana** namznanja, da se vrši tomesčna dražba v me. secu oktobru 1925 zastavljenih predmetov v četrtki 10. junija ob 15. uri popoldne.

— **Ljubljanci!** V nedeljo vsi k Gradu v Zg. Kašeli. Tam je gasilska veselica. Pričetek ob 3. popoldne.

— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvine, 1 slučaj prodajanja blaga sumljivega izvora, 1 popadljiv pes, 2 prireditvi s plesom brez dovoljenja, 1 prestopok razgrajanja, 1 prestopok nedostojnega vede, nja, 4 prestopki kaljenja nočnega miru in 4 prestopki cestnega policijskega reda. Ar. tacijske so bile izvršene 4 in sicer: 1 radi poskusa posilstva, 1 radi razgrajanja, 1 radi splošnega suma in 1 radi vlačugarstva ter najne prostitucije.

— **Nenadna smrt.** Včeraj okoli 11.30 je bil Rok Košnik, 25letni hlapec pri posestniku Kodolji, Tržaška c. 31., zaposlen na dvorščiku s kidanjem gnoja. Med delom se je z 2 m visokega grobišča zgrudil nenadoma mrtve na tla. Mogoče se je Košnik dotaknil nad grobiščem napeljene električne žice in ga je ubil tok, bolj verjetno pa je, da ga je zadela kap. Truplo so prepeljali v viško mrtvašnico, kjer bodo ob priliki obdukcije ugotovili vzrok smrti.

— **Prebrisan vajenec.** Krojaški mojster Franc Tekavc na Poljanski cesti št. 8. je že dalje časa opazal, da mu na zagonejen način zmanjkule iz predala mlze v delavnici denar. Zmanjkalo mu je že večkrat po par sto dinarjev gotovine. V zadnjih dneh pa namkrat kar 500 Din. Pozneje je domgal, da je tatil njegov 18letni vajenec Ciril K., ki je tatvino tudi priznal. Fant je bil žive narave ter je zapravil ukradeni denar v veselji družbi mladih fantov in deklet. Za svoje grehe se bo moral zagovarjati sedaj pred sodiščem.

— **Onemogel v gostilni.** V znano Tišlerjevo gostilno v Kolodvorski ulici je prišel v četrtki zjutraj starejši človek. Sedeč pri mizi je naročil čaj, namkrat pa ga je popadla slabost in padel je nezavesten na tla. Onemoglega so prepeljali v bolnico. Gre za 67letnega trgovskega potnika Matevža Zupanca iz Planine pri Sevnici, ki trpi na srčni hibi.

— **Onemogel v gostilni.** V znano Tišlerjevo gostilno v Kolodvorski ulici je prišel v četrtki zjutraj starejši človek. Sedeč pri mizi je naročil čaj, namkrat pa ga je popadla slabost in padel je nezavesten na tla. Onemoglega so prepeljali v bolnico. Gre za 67letnega trgovskega potnika Matevža Zupanca iz Planine pri Sevnici, ki trpi na srčni hibi.

— **Pri Cankarjevi proslavi,** ki jo priredi Društvo slov. književnikov danes zvečer in v nedeljo dopoldne v Narodnem gledališču, bo sodeloval na povabilo ljubljanskih književnikov tudi Mariborčan, prof. Janko Glasser, pesnik zelenega Pohorja. Književniki se pripeljejo s popoldanskim brzovlakom ob 14.58 in obiščejo popoldne Kalvarijo in Vlnarsko šolo, po prireditvi pa bo zvečer priateljski sestanek v Grajski kleti, h kateremu so vabljeni vsi prijatelji slovenske literature. Gledališče pa naj s polnim občinstvom zopet dokumentira kulturno zrelost Maribora, zlasti pa inteligence in gospodar-skih krogov!

— **Ljubljansko dijaštvo v Mariboru.** Včeraj je prispelo v Maribor 11 študentjev in slušateljce pedagoškega krožka na ljubljanski filozofski fakulteti pod vodstvom univ. prof. dr. Ozvalda. Izletniki so si ogledali predvsem ureditev tukašnje deške meščanske šole, zlasti so se zanimali za rokotočni pouk, ki ga edini goji v Jugoslaviji g. ravnatelj Humeck ter srednjo vlnarsko šolo. Popoldne so se vrnili v Ljubljano — Včeraj so se mudili v Mariboru tudi dijaki trejzeja in četrtrega letnika višjega stavbenega oddelka na srednji tehniški šoli v Ljubljani, ki so si pod vodstvom svojih profesorjev ogledali delavnice na koroškem kolodvoru. Danes posetijo tovar, karbida v Rušah in električne naprave v Fali.

— **Mestni park v električni luči.** V sredo zvečer je prvič zagorelo v glavnem dvorednem mestnega parka 6 velikih električnih obločnic, ki jih je instaliralo mesno električno podjetje.

Vsak navdušen plesalec in plesalka pride na svoj račun v nedeljo v razkošnem, Jazzband filmu

Pesalec moje žene.

Slijajno Vas bodo zabavali filmski prvaki
Maria Corda — Mihael Varkony
Willy Fritsch KINO IDEAL

Iz Celja

e— **Nove knjigarnice**, oziroma lokalno potrebo za iste je izrekel v dveh slučajih mestni zastop celjski. Ko se ta sklep podpiše in izda, bo dobro opozoriti na to, da ne gre, da izložbena okna knjigarnice sestavljajo tako, kot ga sestavljajo kaka nemška knjigarna v Berlinu. Zahtevamo, da se tudi v celjski upošteva v prvi vrsti slovenska in jugoslovenska književnost da se razstavijo na ogled v prvi vrsti knjige, revije in drugi duševni proizvodi v našem jeziku in da se gleda na to, da v prvi vrsti ti proizvodi najdejo pot med narod. Žalostno je gledati izložbe knjigarn, ki takih pač samo ob sebi umiljivih zabav sedanjih razmer ne upoštevajo. Kako mnenje mora imeti tujec, ko vidi tak pojav? Če knjigarnice same ne vidijo, naj jih o njih dolžnost postavi oblast.

e— **Abiturienti** drž. realne gimnazije v Celju se so najljepše poslovili od svojega zavoda s tem, da so zbražl iz lastne inicijative med seboj za nagrobni kamen pokojnemu ravnatelju Antonu Jeršinoviču znesli 160 Din. Hvaležni mladini iskrena hvala!

e— **Bivanje otrok na morju**. Kolo jugoslovenskih sester v Celju namerava letos obdržati na morju lastno kolonijo. Enomesečno bivanje na morju stane za vsakega otroka 600 dinarjev. Nadzorstvo nad otroci imajo pedagoško izobražene dame. Prijave sprejemata g. Marica Serbec, Gregoričeva ulica 1, in gđ. Ana Zupančič, Gregoričeva ulica 5.

e— **Kopališče in plavalnica »Diana«** na Bregu pri Celju je od 1. junija zopet odprto. Toplota vode dosega od toplih dnevi popoldne 15° R. Ljubitelji zdravega plavalnega sporta najdejo v plavalnici obilo prilike za plavanje.

e— **Ljudsko vseučilišče v Celju**. V ponedeljek dne 31. maja je predaval g. nadučitelj Josko Bizjak o »Potovanju po Italiji«. G. ravnatelj je žel za svoje zanimivo in poučno predavanje vsestransko priznanje. S tem predavanjem je zaključilo Ljudsko vseučilišče to leto, v katerem je bilo 12 predavanj. Kako potrebna je ta ustanova v Celju, kaže delstvo, da šteje Ljudsko vseučilišče nad 100 članov. Občni zbor se bo vršil meseca septembra.

e— **Celjska porota**. Polemno zasedanje celjske porote se začne v ponedeljek dne 7. junija. Razpisani so sledeči slučajji: Ponedeljek — Danijel Ajster (uboj), torek — Ernest Hogel in Martin Jurhar (poneverba), Valentin Sajko (tatvina), sredo — Franc Šalamon (uboj in krivo pričanje), Franc Hribšek (tatvina), četrtek — Vinko Vasil (umor), petek — Josip Kokl ter Marija in Josip Steimer (umor).

e— **Vsesokolski zlet v Pragi**. Vse brate in sestre, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi, se opozarja, da si morajo preskrbeti potne liste najkasneje do 8. junija in jih oddati bratu tajniku dr. Mejaku. Po tem roku se potni listi ne sprejemajo.

e— **Sestanek slaščičarjev, medičarjev in izdelovalcev kanditov**. V nedeljo se je vršil v Celju v hotelu »Pošta« sestanek slaščičarjev, medičarjev in izdelovalcev kanditov, katerega so se udeležili tovarishi iz Ljubljane, Maribora, Celja in Brežic. Sestanek je prisostvoval tudi obrtni referent pri velikem bratu mariborske oblasti gospod Založnik. Gospod Kraupner iz Celja je uvodoma prečital spis g. Rajšterja glede težko slaščičarske in sorodne obrti. Že tak težko stališče te obrti, ki je zelo podvržena raznožnemu »fusarstvu«, se pripisuje veliki konkurenciji makedonskih halvarjev in sladoledarjev. V vseh mestih v Sloveniji so se pojavili ti prodajalci turškega medu in drugih slaščic, kakor gobe po dežju, ne da bi imeli za to potrebne predpogoje. Od stalnih obrtnikov se zahtevajo sanitetno urejeni lokali za proizvodnjo in prodajo slaščic, med tem ko n. pr. v Celju izdelujejo škiv, ruski med v neki pralni kuhinji v gozdni restavraciji. V istem prostoru se nahaja tudi spalnica razpečevalcev. Slično kakor v Celju se godi tudi v Ljubljani in Mariboru. V Ljubljani je bilo pričačkovati, da se bodo ti prodajalci neverjetno razmnožili. Veliko konkurenco delajo tudi pekovski mojstri, ki popolnoma neupravičeno izdelujejo kekse, ne da bi imeli za to potrebno učno dobo in obrt. V debati, katere so se udeležili vsi udeleženci, se je pokazala potreba po ustanovitvi lastne zadruge slaščičarjev, medičarjev in izdelovalcev kanditov s sedežem v Mariboru. Po pojasnitvi g. obrtnega komisarja Založnika je bilo sklenjeno, da se čim prej ustanovi zadruga in so bile poverljive priprave gospodu Peljkanu iz Maribora, Gospodu No-

votny, predsednik zadruge v Ljubljani, je potpisal dosedanje delo zadruge glede »fusarstva« in povdarjal, da se je le z lastno zadrugo mogoče ubraniti vseh kvarljivcev stanu.

e— **Planinski izlet na Sijeme**. Planince pomovno opozarjamo na izlet na Sijeme, ki se bo vršil v nedeljo 6. junija. Prijave sprejema g. Vrtovec v drogeriji »Sanitas« in Tujkoprometna pisarna.

e— **Nova tovarna v Celju**. Nova tovarna turškega medu se je ustanovila v Celju v bivši pralni kuhinji v gozdni restavraciji. Na zadnjem sestanku slaščičarjev, medičarjev in izdelovalcev kanditov se je izrecno trdilo, da prodajalci v istem prostoru tudi spijo, kar vsekakor ne odgovarja ne obrtnim pa tudi ne higijskim predpisom. Dobro bi bilo, ako bi se to uradno ugotovilo in v slučaju resnice odpravilo.

Iz Trbovelj

t— **Sokolski dan v Trbovljah**. Svojo udeležbo ob priliki slavnostne otvoritve Sokolskega doma je prijavilo doslej okoli 25 sokolskih društev. Jutrišnji sprejem na kolodvoru in potem sprevod v Trbovlje obeta biti nekaj impozantnega. Hišne posestnike prosimo, da razobesijo zastave v pozdrav Sokolom iz vseh krajev Slovenije.

t— **Vlomljeno v gostilno**. V Pleskem je bilo vlomljeno v gostilno pri Špancu. Tatovi so pokradli precej domače posode, kave, sladkorja in drugih drobnarij.

t— **Občni zbor gasilske župe**. Občni zbor gasilske župe v Trbovljah se bo vršil jutri 6. t. m. ob 10. dopoldne.

t— **Delovstvo še vedno odpušča**. Te dni je bilo že zopet odpuščeno večje število delavstva. Videti je, da še dolgo ne bo konec redukcij.

t— **Razmere pri Bratovski skladiščni**. Bratovska skladiščna v Trbovljah je pred kratkim upokojila okoli 40 rudarjev, tako da je do danes vseh upokojencev okoli 200. Upokojitve pa se še vedno obetajo. Tako veliko število upokojencev Bratovska skladiščna težko prenaša, kajti že sedaj znaša deficit mesečno okoli 50.000 Din. Nujno je misliti na sanacijo. Ker ni v dolednem času pričakovati zvišanja prispevkov, ne preostaja druga možnost, kakor da se pokojnine, ki znašajo povprečno okoli 800 Din na mesec, primerno znižajo.

Iz Prekmurja

Gostovanje članov ljubljanske drame v M. Soboti. Člani ljubljanske dramske gledališče obiščejo tudi letos Mursko Sobotu. Uporizorijo pa samo dve igri, in sicer Schnitzlerjevega »Anatola« in Petrovičeve »Duše«, in sicer predvidoma dne 15. in 16. junija t. l. Sodelovali bodo: dame Rogozova, Juvanovna in Vida Juvanovna ter gospodje Rogoz, Skrblišek, Jerman in Zorko. Cene so sledeče: I. vrsta 23 Din, II. vrsta 18 Din, III. vrsta 10 Din. Predprodaja vstopnic je prevzel iz prijaznosti tudi letos g. notar Koder. Ker je lansko gostovanje ljubljanske drame ostalo v najlepšem spominu, bo udeležba s strani sobotškega občinstva gotovo tudi letos tako častna kot lani.

Svetosavska proslava na real. gimnaziji v Murski Soboti. Dne 31. maja se je vršila na sobotški drž. gimnaziji interna proslava sv. Sava s sledečim sporedom: 1. Slovenec, Srb, Hrvat (mešani zbor), 2. Ilir, sv. Sava (deklamacija), 3. Sv. Sava blagoslovil Sprdad (deklamacija), 4. Čorović, sv. Sava (deklamacija), 5. slavnostni govor g. prof. Sevrca o sv. Savi, 6. Uboj (moški zbor). Solška proslava je nad vse lepo uspela.

Potreba gradnje poštnega postopja v M. Soboti. Številne komisije so si ob različnih prilikah ogledale poslovne prostore sobotškega poštnega, telegrafskega in telefonskega urada in ugotovile, da se ti prostori celo v higijskem oziru za poštni urad polnoma neprimerni. Tla so pod nivojem zunanjeje sveta. Ob deževnem vremenu ima viaga tako moč, da pronica skozi deske in da stoji celo na deskah. Pod je sprnel in v lokalu je ustanovljena goba. Zid je valed vlage okrušen, se drobi in kaže lise, ki jih je povzročila voda, ki teče ob deževju skozi streho itd. Poslovni lokali so torej v skrajno nehijskem stanju in to tem bolj, ker je v njem zaposlenih 16 oseb, ki opravljajo deloma celodnevno službo. Radi nezdruživih prostorov je skoro vse osebje, katerega požrtvovalnost je obdnevno vredna, zbolelo. Pa tudi stvarna škoda je velika. Vodovodna streha namreč popušča vodo, tako da natekajo dragoceni telefonski ter telegrafski aparati, kabli ter pisalne mize, vlaga uničuje izolacije na obšutljivih telefonskih aparatih ter kablji, zato se napake pri telefonskih aparatih zaporedoma pojavljajo. Ker se je v lokalnem prometu ne more prav slišati in razumeti, postaja torej telefon v M. Soboti iluzorčen. In za take »oklase« mora poštna uprava plačevati mesečno 5075 Din! Skrajni čas je že, da se vsi merodajni činitelji čim prej potrudijo, da se zadeva gradnje novega poštnega postopja v M. Soboti kar najhitreje reši.

Izletniki, čuvajte planinsko floro!

Vremensko poročilo

Meteoroški zavod v Ljubljani 4. junija 1926

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smeli vetra in brzina v m	Oblačn.	Vrsta padavine
opazovanja				%		0-10	opazovanja
Ljubljana (dvorec)	7. 756-1	10-8	88	N 0,5	6		22,5
	8. 755-8	14-1	67	SE 0,5	6		
	14. 756-1	15-2	68	N 2	10		škrop
	21. 757-1	12-8	83	SW 2	9		
Zagreb	8. 756-5	13-0	81	mimo	8		0,3
Beograd	8. 756-8	17-0	91	mimo	10		2,0
Sarajevo	8. 757-5	14-0	63	SW 1,5	9		
Skopje	8. 757-7	19-0	76	NE 1,5	9		
Dubrovnik	7. 75-2	19-0	58	SE 3	8		
Praga	7. 753-6	14-0	—	E 3	10		2,0

V Ljubljani je povprečni barometer višji kot včeraj za 1,7 mm.

Solnce vzhaja ob 4:16 zahaja ob 19:41, luna vzhaja ob 1:22, zahaja ob 12:51

Dunajska vremenska napoved za soboto: Nestanovitno vreme. Najprej približno ves dan slabo vreme.

Sport

ASK Primorje : Atletik S. K.
4 : 1

Ob zelo slabem vremenu in vpricho malega števila gledalcev se je na praznik vršila prijateljska tekma med celjskimi Atletiki in Primorjem. Zaslužno so zmagali domačini, ki so topot tudi na slabem terenu pokazali pravo lepo in uspešno igrjo. Primorje je nastopilo brez Ermana v desni zvezi. Njegov mesto je zavez Zemljak, ki igra običajno v krilski vrsti. Tudi na tem mestu se je Zemljak prav dobro obnesel. Zabil je dva gola. Primorje je zlasti v kombinacijskem oziru nadkrijevalo svojega nasprotnika. Celjani so igrali z veliko požrtvovalnostjo, izvedli pa so tudi nekaj prav lepih napadov. Najboljši del moštva je obramba, zlasti je treba pohvalno omeniti celjskega vratarja.

Ostale nogmetne tekme

ZAGREB: Zagreb : Sarajevo 3 : 1 (1 : 0). Zaslužno zmaga Zagrebčanov, ki so na zelo slabem terenu pokazali lepo in boljšo igrjo. Sarajevečani so bili dobri samo v prvi polčas, v drugem so docela popustili. Ker je srednji napadalec Sarajevečanov Nađević pokazal zelo dobro igrjo, je savezni kapetan doledil, da bo potoval z našo reprezentanco v Pariz.

DUNAJ: Prvenstvene: Amateure : Slovan 2 : 1 (2 : 0), Rapid : Floridsdorfer A. C. 2 : 0 (0 : 0), Admira : Sportklub 3 : 0 (2 : 0).

PRAGA: DFC : WAC (Dunaj) 5 : 3 (1 : 1).

GRADEC: Simmeringer (Dunaj) : Sturm 2 : 2 (1 : 1).

BRATISLAVA: Brigittenauer A. C. (Dunaj) : komb. Ligeti-Makabša 4 : 0 (1 : 0).

BUDIMPEŠTA: Viktorija Žižkov : komb. binirano moštvo Budimpešte 4 : 1 (3 : 0).

Hazena

Ilirija : Atena 7 : 0 (2 : 0).

Prijateljska hazena tekma med družinama Ilirije in Atene je žalibog radi močnega dežja precej trpela. Vendar pa sta obe družini predvedli pravo lepo igrjo in si je družina Ilirije priborila docela zaslužno zmago proti Ateni. Zadnja je nastopila brez Petričeve in brez obeh šapiljev, torej s tremi rezervami, ki se pa niso moglo koristno uveljaviti. Pri ilirijanski družini se je odlikovala predvsem napadalna vrsta, zlasti Bernikova. Ostale hazenašice Ilirije so nadkrijevale svoje nasprotnice zlasti, kar se tiče kombinacij. Pri Ateni bi bilo omeniti vratarico Černetovo in Šiferjevo. Poset tekme malenkosten.

Maribor : Ptuj 20 : 1 (10 : 0).

V Ptuj se je na praznik vršila prijateljska hazena tekma med družinama I. SSK Maribora in SK Ptuja. Z lahkoto so zmagale Mariborčanke z 20 : 1 (10 : 0).

Službene objave LLAP.

Vsi navedeni atleti morajo startati na izbirnem mitingu LLAP za Poljsko in za postavitev posodavne reprezentance proti Zagrebu; match v Varšavi se vrši 20. junija, match proti Zagrebu pa 13. junija. Igrišče ASK Primorje, Dunajska cesta.

Sobota, 5. junija ob 17:30: 1. tek 100 m: Dr. Perpar, Valtrč, Weibl (Pr.), Stepišnik (Il.). 2. tek v višino z zaletom: Strekelj, Gregorka, Borštner (Il.), Lojk (Jadrani), D. Gruntar, Cimperman (Pr.). 3. tek 1500 m: Vidie, Zoraga, Slapničar (Pr.), Deržaj, Zupanič L. (Il.). 4. tek kroglo: Skoko (Ptuj), Derganc, Zupan, Smersu (Il.), Vukmanović Podobnik (Pr.). 5. troskok: dr. Perpar, Vukmanović, Jančević, Camernik (Pr.), Jeglič (Rapid). 6. tek 400 m: Močan, Valtrč, Arhar (Pr.).

Nedelja, 6. junija ob 15. uri: 1. met diška: Vrhovec, Smersu, Zupan (Il.), Slamič H., Podobnik, Vukmanović, Rovani (Pr.), Skoko (Pt.). 2. tek v dalj, z zal.: Perpar, Jančig (Pr.), Stepišnik, Živanović (Il.). 3. tek 800 m: Močan, Arhar (Pr.), Zupanič L. (Il.). 4. met koplja: Orehek, Zupanič L. (Il.), Skoko (Ptuj), Cimperman, Gruntar D., Vukmanović, Weibl (Pr.). 5. tek 10.000 m: Slapničar (Pr.), De Reggi, Senčar (Il.), Berdaj (Hermes). 6. tek ob palci: Strekelj, Gregorka, Vrhovec L., Derganc (Il.), Cimperman (Pr.). 7. stafeta 4 x 100 m: I. Dr. Perpar, Valtrč, Weibl, Stepišnik; II. Živanović, Režek, Habič, Janovsky.

Vsi imenovani atleti se morajo brezpogojno udeležiti izbirnega mitinga in startati v disciplinah, za katere so doledeni, ker bo sicer LLAP postopal proti njim najstrožje v smislu § 18. pravil JLAS. Ako bi bili zadržani, naj to javijo teha. ref. LLAP. g. S. Sencinu, Tavčarjeva 1/III. najpozneje do sobote, 5. t. m. ob 12. uri. Vsi klubi, člani LLAP se razven tega pozivljajo, da najpozneje do 5. t. m. ob 12. javijo na naslov: Stane Letnar, Slavenska banka, vse one verifirane atletične, ki bodo nastopili na tem izbirnem mitingu, opozarjajo pa se v naprej, da jih LLAP ne bo pripustil k startu pri tekih 100, 200 in 400 m, ako bo smatral, da ne pridejo v poštev za reprezentanco.

Za sobotni del mitinga, ki začne ob 17:30 je vstopnina: mladince in dišake 3 Din, starijši 5 Din, sedeži 10 Din. Nedeljski del mitinga ob 15. uri.

POZOR!

Opozarjate se, da eden od nagavic z žigom in znamki (rečo, modro ali zlato)

»ključ«

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se. — Nagavice brez žiga »ključ« so ponarejene.

ting začne že ob 15., ker se na imenovanem igrišču vrši tudi hazenska tekma med prvakom mariborskega okrožja I. SSK Mariborom in ASK Primorjem. Vstopnina je radi tega nekoliko zvišana in sicer: mladinci in dišaki stojišča 5 Din, navadna stojišča 7 Din, sedeži 12 Din. — Pričakujemo, da bo naše občinstvo v polni meri znalo upoštevati plemenita in idealna stremjenja naših sportnikov in da bo s svojim obiskom tudi finančno podprlo potovanje naše reprezentance v Zagreb.

Službene objave LNP. (Seja p. o. dne 2. VI. 1926.) Pokalne tekme, doledene za 6. VI. 1926, se vsled prošnje ZSK Hermes odgodi na enega prihodnjih terminov, opozarjajo pa se klubi, da se bodo prihodnji doledeni termini brezpogojno obdržali, kar naj upoštevajo pri event. sklepanju tekem. Semifinalna pokalna tekma ISSK Maribor : Atletik SK se vrši v Mariboru ob 14.30 pod vodstvom MO v Mariboru. — Tajnik II.

LLAP. (Službeno.) Opozarjajo se gg. sodniki in tekmovalci, da je vhod pri izbirnem mitingu LLAP v soboto in nedeljo na igrišču ASK Primorje, edinele pri stranskih vratih, kjer dobijo tudi kupon, ki jih upravičuje do brezplačnega vstopa na oba dni.

I. SSK Maribor : ASK Primorje. V nedeljo 6. t. m. igra v Ljubljani družina ISSK Maribora proti onk ASK Primorja. To srečanje je tem pomembnejše, ker nastopi tokrat v Ljubljani prvič izvenljubljanska — slovenska družina in ker nastopi tudi Primorje prvič v prijateljski tekmi pred domačim občinstvom. Družina Maribora je v letošnji sezoni dosegla že tolikšne uspehe, vsled česar se nam zdijo povsem verjetno, da se uredniški prerokba, da si v jesenski sezoni pribori prvenstvo Slovenije. Prijateljske in prvenstvene tekme s klubi mariborskega okrožja je z velikim uspehom zaključila v svojo korist. Premagala je v prvenstveni tekmi tudi dosedanjega favorita »Muro« iz Murske Sote. Ta tekma je bila sicer vsled neke formalne nepravilnosti anulirana in se ponovi 13. t. m. O družini ASK Primorje je v Ljubljani prav malo. Odigrala je v Ljubljani zgodaj v spomladu samo dve prvenstveni

Za pravo vsebino in kakovost

aspirinovihi tablet "Bayer" Jamci samo originalni zavoj (ploščnati kartoni s 6 ali 20 tabletami) s modro-belo-rdečo varstveno znamko. Vlastinam interesus odklanjajte vse druge zavojce.

vcni tekmi in še te v zelo oslabljeni in skrajni postavi. Vse ostale tekme je igrala izven Ljubljane in sicer dve v Mariboru, eno v Murski Soboti in dve v Trstu. Uspehi, ki jih je dosegla ta naša najmlajša družina, so častni. Eno je gotovo: V nedeljski tekmi se bo pokazalo, kako naj bo v bodoče sestavljena hazenska reprezentanca Slovenije. Tekma prične ob 16. uri. Pred in za tem se vrši izbirni miting LLAP-a.

Konjske dirke. Mariborsko dirkalno društvo je moralo radi deževja odgoditi konjske dirke na soboto in nedeljo 5. in 6. t. m.

Voj. S. K. »Triglav« 40. pešad. puka : S. K. F. 39. pešad. puka. Gornja dva vojaška kluba sta odigrala nogometno tekmo 28. maja t. l. v Celju prilikom slave 39. peš. polka. Oba kluba sta se pokazala dobra, a posebno so se odlikovali Triglavci, ki so zmagali s 7 : 1. Čas 2 x 35. Po končani tekmi so Triglavci dobili kot nagrado uro in vsak igralec album vojnih slik. Zelo bi bilo priporočljivo, da se med vojaštvom nadalje goji ta, kakor tudi druge panoge sporta, kar je zadnji čas zelo popustilo.

Gospodarstvo

K načrtu novega zakona o neposrednih davkih

Načrt novega zakona o neposrednih davkih, ki ga je nedavno predložila vlada Narodni skupščini in s katerim se sedaj intenzivno bavijo naše gospodarske korporacije širom države, ne prinaša nam Slovencem, ki smo davčno visoko preobremenjeni, v splošnem nikakvega znižanja bremena, za Srbijo in Črno goro pa pomenja ta zakon izdatno davčno povišanje. Nezadovoljnost s tem načrtom je zaradi tega med gospodarskimi krogi naše države splošna, dasi z malo različnih vidikov. Sprito te splošne nezadovoljnosti je malo verjetno, da bo letos davčni zakon že pod streho.

O novem načrtu davčnega zakona je razpravljali dne 21. junija finančni odbor Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Predavalo je mišljenje, da je izenačenje nujno potrebno in da tvori ta četrti načrt zakona o neposrednih davkih primerno bazo za izenačenje, ako se na eni strani znižajo davčna merila, na drugi pa preuredi davčna pridobitna po načelih, ki veljajo sedaj za Slovenijo (obdavčevanje po zmanjkih znakov in srednji domosede). Posebno pa se je obsejalo visoko davčno merilo, ki je z 12 odstotki za sedanje prilike odločno pretirano in bi ne smelo v progresivni lestvici presegati 3 %.

Potem se je odsek odločil, da predlaga odpravo dohodnine, proti kateri narašča odpor zaradi visoke davčne lestvice in zaradi uporabe zaupnikov, ki ocenjujejo dohodke večnoma po zmanjkih znakov in gre do pri tam prepogostokrat preko prave mere.

Važna je bila tudi razprava o davčnih odobirih, ki bodo po novem zakonu odmerjali davke. Finančni odsek se je izrekel za popolno avtonomijo davčnih odborov v katerih se mora zagotoviti trgovcem, obrtnikom in industrijem primerno zastopstvo, ako se že nečeno zanje ustanoviti posebni davčni odbori. Odsek predlaga, da se oni del članov davčnega odbora, ki je namenjen trgovini, obrti in industriji, voli iz dvojnega števila oseb, katere bi predlagale gospodarske korporacije.

Odsek je odklonil namero malomagnitnega kazenskega davka in se izjavil proti pooblaščenju, katerega zahteva finančni minister, da bi se namreč smeli izenačiti davki prvo leto linearno povišati, ako bi ne donesli take svote, kakršno vlada pričakuje iz neposrednih davkov po novem zakonu.

Glede hišnega davka se je odsek med drugim izjavil za emotni obdisek za upravo, vzdrževanje in amortizacijo. Ti stroški naj bi se za vse kraje računali s 30 odstotki. Davčno merilo naj bi se znižalo najmanj na 15 odstotkov.

Daljša razprava se je vršila tudi o davčni prostosti novih zgradb, ki je v novem načrtu predvidena za prekratko dobo. Odsek smatra, da se mora davčna prostost za nove zgradbe dovoliti vsaj za dobo 20 let. Poleg tega se mora davčna prostost raztegniti tudi na doklade.

Tržna poročila

Novosedska blagovna borza (4. t. m.). Pšenica: baška, 74 kg, 2 vagona 310; sremska, 1 vagon 310; banatska 74—75 kg, 1 vagon 280. Oves: baški, 1 vagon 190. Turšičica: baška, 1 vagon 137; baška, Novi Sad, 3 vagoni 139; baška, za julij, 5 vagonov 140; sremska, 2 vagona 140; baška, šlep, 30 vagonov 140. Moka: baška, 1 kombinirana, 1 vagon 490; baška, 495, 1 vagon 495. Tendence stanovitna.

Tovarna klubovok »Šešir«, d. d. v Skofji Loki, ki je urejena sodaj lo specialno za izdelovanje filmijih klubovok iz različne diške, velour in gladih, se je odločila svoj obrat znatno razširiti ter pričeti tudi z izdelovanjem volnenih izdelkov. Tozadeval potrebni stroji so že naročeni in se bo z izdelovanjem volnenih tulcev pričelo že letošnji jesen. Ta korak izpolnjenja našega edinega tovrstnega domačega, sicer še mladega, toda vseokoli adnega podjetja z veseljem pozdravljamo ter mu želim, mu tudi v bodoče najboljših uspehov. 659

Dobave, Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 8. junija ponudbe za dobavo 10 soderov ca. 1700 kg vulkanskega olja. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 12. junija ponudbe za dobavo 2000 kg strojnega olja. Direkcija

državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. junija ponudbo za dobavo 1 soderov ca. 150 kg lanenega holandskega dvakrat kuhanskega tiruža in 50 kg terpentina Ia. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. junija pri ekonomskem oddelku direktorja državnih železnic v Beogradu glede montiranja železnih rezervarjev v centralnem magacinu v Batanjici; 19. junija pri komandi brodarstva podoficirske šole v Sibeniški glede dobave 1812 m dr. vr. 30. junija pri direktiji pomorskega sadrabažja v Splitu glede dobave 2000 zabojev petroleja; pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 5 komadov predorovskih telefonov za karavanski predor; 1. julija pa glede dobave 6000 kg pisane bombaža za šiščenje strojev. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Konkurz je razglašen o imovini Ivana Dekleve, trgovca in posestnika v Trbovljah. Lokah (prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Laškem 19. t. m. ob 9. do. polodne), in o imovini Polde Lamžlovca, trgovca v Hrastniku (prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Celju 21. t. m. ob 9. do. polodne).

Borze

4. junija.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v odkupnih kup

Iz življenja in sveta

Uvedba metričnega sistema v Zedinjenih državah

Ameriški poslanski zbornici je bil te dni predložen zakon, s katerim se bo v Zedinjenih državah uvedel metrični sistem. Če bo ta zakon sprejet, bodo vse druge mere in uteži, ki so izginile svoj raison d'être in v veljavi bo ostal edino metrični sistem.

Dosedaj je bila stvar v Ameriki precej komplicirana, kar se tiče mer in uteži. Metrični sistem je tam preko domala nepoznan. Dosedaj ga uporabljajo le znanstveniki in država v denarnem sistemu. V industrijski in trgovski praksi pa so uporabljali in še uporabljajo za merjenje dolžin palce (inch) čevlje (foot), yarde in milje (mile); za prostorninske mere pa kubične palce, bušlje in galone, za uteži in utej itd.

Osnutek parlamentu predloženega zakona predvideva ukinitev vseh dosedanjih merskih sistemov 1. januarja 1935. Če bo zakon sprejet, smemo upati, da ne bo več v dogledni bodočnosti čas, ko bo v pogledu mer in uteži na svetu vladal en sam gospod — metrični sistem.

Gozdni kralj

Dolgočasna moderna Evropa je že davno izgubila romantične roparje. Izjemo tvorita samo še Balkan in francoski otok Korzika. Nedavno se je posrečilo francoskim orožnikom na 18letnem zasledovanju ustreliti korzikanskega »gozdnega kralja«, razbojnika Romanetti. ki je dolgo odgovarjal iz svojega gozdnega skrivališča na vsako prigovarjanje oblasti: »Le pridite pomol! Sam se ne udam!«

Romanetti je bil svoje dni mesar v obmorski vasi Cinarki in je nekoč zaklal sosedovega vola, ker mu je zmanjkalo govedine na praznični dan. Plačal je sicer vola, a sosed ga je ozmerjal kot tatu in poklinal orožnike. To je zadostovalo za nebrzdanega Korzikanca: Ubil je sosedu na begnobil v planino. Par mesecev pozneje ga je sicer izdal ljubica, pri kateri je prenočeval. A Romanetti je zagrabil dekle in ga vrzel proti vratom, skozi katera so vstopili orožniki. Dekle je padlo prestreljeno s šestorico krogel, dočim je Romanetti utekel.

V hribih je postal Romanetti premožen človek in celo vpliven politik. Ubil je sicer celo vrsto ljudi, a revno prebivalstvo ga je vendarle smatralo za junaka in dobrotnika. Volilci so mu neli glasove in pred vojno je postal z Romanettijevo pomočjo neki bogati pariški tovarnar poslanec otoka Korzike v francoskem parlamentu. Oblasti so sicer razveljavile volitve, a Romanetti je vendar večkrat obiskal poslanca v Ajacciu. Policijski nadzornik, ki ga je zasledoval, je bil takoj ustreljen.

S hribovja je vodil Romanetti svoje gospodarstvo, na katerem je ostala njegova sestra in med vojno je pričel rediti številno živino; isto so storili na njegovo povelje kmetje. Zaslužil je v teku petih let vojne pet milijonov frankov, pričel je živeti kot bogataš in je dal hčerki bogato doto.

Vzlic romantiki pa je bilo življenje dolgočasno. Petični gozdni kralj ni smel niti v Monte-Carlo, ki je oddaljen samo 3 ure. Družbo so mu delali samo turisti Angleži in Amerikanci, ki so trumoma prihajali obiskovat »velikega razbojnika«. Romanetti je, do zob oboroženi vodnik, so skrbeli za romantičnost potovanja: gostje so vedno morali plezati, da ne bi streljali orožniki, skakati čez potoke in plezati čez skalovje. Romanetti sam je naredil vtis pametnega in oblastnega človeka in je torej zaslužil plačane mu funte in dolarje. Ljudstvo ga je vzljubilo vedno bolj, ker ni bil skop in je razdal marsikateri frank.

Romanetti je imel izborno organizirano vohunstvo, da mu orožništvo ni moglo do živga. Mnogokrat se je ob belem dnevu pojavil v Ajacciu. Vedno se je spretno izmikal zasledam, a izmed prebivalcev se ni nihče upal roke položiti nanj, dajši je na njegovo glavo bilo razpisanih 25.000 frankov. Končno je eden izmed njegovih političnih nasprotnikov pripeljal orožnike na stezo, po kateri je prišel gozdni kralj, da ogleda svojo novo zidnico. Salva krogel je

prelunknala mehki klobuk in baržunasto suknjo. Romanetti se je branil do zadnjega in pomagal mu je njegov zvesti pes. Obležala sta skupaj v mlaki krvi. Romanetti je pogreb je bil veličasten. Od blizu in daleč se je zbralo prebivalstvo in ženske so glasno obkavale smrt romantičnega roparskega junaka.

Astrologija in ljubezen

Dunajski astrolog Karel Brandler - Pracht se peča že dalj časa s horoskopi zakonskih parov, da bi iz njih s primerjanjem zvezdnih konstelacij sklepal o harmoniji in skupnem življenju zakonskih parov. Kakor je izkušen astrologom mogoče, pri čisto, neznanosti oseb sam po znanosti uginiti astrološko znamenje, ki je bilo na nebu ob času njenega rojstva, tako je baje tudi možno s primerjanjem horoskopov dveh oseb uginiti, ali bi jima bilo svetovati medsebojno zakonsko zvezo ali ne. Astrolog Brandler je v tem pogledu prejškal že veliko število horoskopov zakonskih parov in si sestavil celo neke vrste statistiko.

Bilo bi gotovo zelo lepo, če bi se lahko s primerjanjem zvezdnih konstelacij obojestranskih horoskopov ugotovljalo ali sta fant in dekle drug drugemu »namenjena«. Žalobg zamore to celo astrolog ugotoviti le v zelo redkih slučajih z absolutno sigurnostjo. Astrolog lahko preteče »nevarnosti« zazna in za sluti, ne more jih pa precizno opisati. Tudi pri primerjanju horoskopov pri zaročencih lahko spozna preteče konflikte, neuglasja in nevarnostne momente, ne da bi mogel povedati, ali je smatrati eventualno zakonsko zvezo za pogrešno ali ne.

V negativnem pogledu se da le v redkih primerih absolutno nedvomno jasno izreči sodba. Klasičen primer za to so horoskopi nekdanjega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa in njegove soproge, katerih zakonska zveza se mora v astrološkem oziru označiti kot jako nesrečna.

V pozitivnem pogledu pa je primerjanje horoskopov zakonskih parov po astrologovem mnenju zelo dragoceno, ker nam proži možnost, izogniti se s pravočasnim spoznanjem pretečnih nevarnostnih momentov težkim neprilicam skupnega življenja. Tudi navidezno, čisto neugodni obojestranski aspekti se dajo oslabiti ali vsaj omiliti s tem, da se upoštevajo iz zvezdnih konstelacij razvidne razmere.

Dunajski astrologi so sestavili veliko števil, horoskopov, (zakonskih parov), ki naj bi se shranili v astrološki kartoteki, da se ob času lahko ugotovi uresničenje astroloških prerokovanj. Čisto upravičena pa je radovednost, ali so se pri teh številnih horoskopičnih prerokovanjih tudi že našli zakonski pari, iz čijih obojestranskih zvezdnih konstelacij bi se dalo sklepati z astrološkega stališča na popolnoma harmonično skupno življenje.

Žalobg nam pripoveduje mlada astrološka statistika, da se do sedaj še ni

našla absolutna harmonična zakonska zveza. Je-li temu vzrok, da astrologi še niso imeli prilike, spoznavati popolnoma harmonično zakonsko zvezo in horoskope obeh partnerjev, ali pa res ni mogoče najti nobene popolnoma harmonične zakonske zveze, o tem naj po svoje razmišlja in sodi čitatelj.

Afera rumunskega prestolonaslednika Karla

Po tritedenskem tajnem bivanju v Parizu se je vrnil v Bukarešto rumunski general Condescu. General, ki je v činu maršala, je skušal lojalno izgladiti vsa sporna vprašanja med Karlom in njegovim očetom, glavni namen pa mu je bil spraviti s tepe-ta škandalni proces, ki ga je naperila proti Karolu njegova razvedena žena Zizi Lambrino. Ta zadeva je zelo neugodno vplivala v inozemstvu. Pariški tisk je stvar hlastno pograbil in je pisal o nji, ne da bi štedil rumunski dvor.

Zizi Lambrino je namreč tožila nevernega princa in pariški tribunal je stal v tem slučaju pred zelo nevarno nalogo. A ker polagajo na Rumunskem veliko važnost na to, kako sodijo o Rumuniji in njeni dinastiji baš v francoskih krogih, je poslal kralj Ferdinand v Pariz posebnega odposlanca, da spravi zadevo z dnevnega reda.

Condescu je storil vse, kar je bilo mogoče, da se stvar pokrije in da ne pride do ponovne razprave pred sodiščem. Sporazum je dosežen v toliko, da je sprava med očetom in sinom na potu in da ima rumunski kralj Ferdinand namen pripeljati se osebno v Pariz, da se sestane s svojim sinom. Od tega sestanka med obema pričakujejo rumunski dvorni krogi popolno poravnavo in reaktivacijo princa glede prestolonasledstva. Zadeva pa se bo kljub vsemu še nekoliko vlekla in utegne trajati do konca tega leta.

× **Rabindranath Tagore pri Mussoliniju.** Bengalski pesnik Rabindranath Tagore, o katerem se je nedavno pisalo, da leži na smrtni postelji, je toliko okrevdal, da je lahko nastopil potovanje v Evropo in se je izkrcal v Italiji. Tagore se je pripeljal z velikim spremstvom in je kmalu po svojem prihodu posetil Mussolinija. Pesnik ostane v Rimu štirinajst dni. Njemu na čast se bo vršilo več prireditev. Tagore se je izrazil namram dopisnikom italijanskih listov baje zelo pohvalno o Italiji, Rimu in o fašizmu.

× **Zbrani Farinaccijski govori.** Bivši fašistovski generalni tajnik Robert Farinacci je zbral in natiskal v posebni knjigi svoje govore, katere je govoril v zadnjih letih, ko je bil mogočen gospod. To dobro označuje sam kot »zlati doba fašistovske stranke«. V nadaljnjih zvezkih izidejo nepomirljivi Farinaccijski članki. Z njimi si hoče ta neugodni fašistovski radikalec zopet priboriti ugled, katerega je izgubil, ko je bil odrinjen s svojega važnega mesta.

× **Vse hoče stradati.** V Budimpešti strada že 45 dni nemški stradalci Lindeneck. Njegov prvotni namen je bil, stradati 45 dni, ker je mislil, da ga ne bo nihče prekosil. Zgodilo pa se je drugače. Med tem je postolkel svetovni rekord Joolya v stradanju Gradčan Ellern, in radi tega je Lindeneck sklenil, da bo stradal en dan več kakor Ellern, ker si hoče za vsako ceno priboriti prvenstvo v stradanju. Čim Lindeneck zaključi svojo stradalno produkcijo, pa čaka ta na slično stvar še dva, en možki in ena ženska. Tudi ona dva hočeta potolči svetovni stradalni rekord. Moški konkurent se piše Albert in je doma iz Freiburga, dama pa je 18letna Tirolka Grete. Kako se bo njima obneslo stradanje, bomo še čitali.

× **Nova vrsta jekla.** Iz Londona javlja, da se je posrečilo tvrdki Hadfield & Sheffield izumiti novo sestavno jeklo, ki bo prihranila mnogo denarja pri uporabi energije. Turbine in kompresorji, ki bodo narejeni iz tega jekla, se bodo lahko obrabali 53tisočkrat na minuto ter bodo tako odporni proti vročini, da bodo lahko obrabovali ob temperaturi 900 stopinj Celzija. Angleški tehnični strokovnjaki smatrajo, da

Javno mnenje

je, da si je mogoče res izborna in obenem najcenejša oblačila nabaviti samo pri trvdki

Drago Schwab Ljubljana

Vladne palače v Varšavi

Na levi: spomenik poljskega kralja Sigismunda III

Srečko Kosovel †:

Pismo izpod odeje

(iz leta 1923.)

Kako žalostno, o kakó žalostno bi bilo, ko bi me v tem zabavopolnem času ne bilo. Kako puste bi bile ceste, ko bite ne srečal, rdečelični prijatelji s kotličkom na glavi, kakor da bi pokrili rdečo oranžo s črnim odevalom, in kako bi se mogel nasmejati solncu, če bi te ne bilo. Včasih mi je težko in temno pri srcu, ko sem se vpraševal, kaj bo iz nas, danes se nasmejljam in prepričam, da nimam zimo iztrec niti jim bo možgane, toda roke ne bodo nič bolj lene kot prej. Jaz na bom vriskal, kajti ob največji žalosti je najbolje, da se zasmeješ in preženeš jo. Dokler sem še imel ljubico, plavooko in kratkolaso in sem sanjal o njej je bilo v mojem srcu ob žalosti temno, danes ko je nimam več, a jo ljubim še bolj, mi je že ob tej žalosti, da bi vriskal in pel. Čemu naj bi se smejalo to razkošno polno srce? Pojdi srce, kamor hočeš, stoji do balkona in govori, kajti shod je sklican; govori: toda laži in ploskali

ti bodo. Bodi zdravnik in reci: alkohol ne škoduje in reki ti bodo, da si dober zdravnik. Bodi zdravnik, toda rane se nikoli ne dotikaj, kajti rane skelje. Naj prerase rano nova skorja — kar nevedoma — kakor se izleči olupljeno drevo, nikoli pa ne pravi, da si lečnik in da hočeš lečiti.

V zadnjih dneh, ko sem mnogo trpel, mi je prišlo na misel: kaj bi trpel? Silno lepa zabava je trpljenje, če si jo narediš po svoje, tako kakor se zdi čudno, je vendar res. Nam se zdi direktno ostudno, če se spomnilo na gliste, ki jih jedó drugi narodi — in zakaj? Ker vidimo vedno samo sliz in tisto dolgo neprilazno barvano telo; vidimo kako se vije iz ust v usta in nas ovija. In vsaka beseda ki jo izpregovorimo il je podobna. Drugi narodi jedó delikato: na belem krožniku sredi dišav niti ne opaziš, da leži glista, poješ in misliš na ribe... Da, pri nas, gledamo prenatanko...

Poznal sem človeka, ki je bil pameten in dober, toda imel je napako: njegov čevlji je bil navekoma odvezan in dolge vrvice so se opletale krog hlač sko-ro do hrbta oškropljenih. Tisti človek

je mislil vedno le na druge, pisal je članke in knjige, pridigal je in prigovarjal, moraliziral in učil, toda kaj mu je vse pomagalo? Ljudje so se mu rogali in ga zasramovali. Končno se je navelečal vsega in šel v samoto. Zavezal si je čevlji, očistil hlače in počesal lase. Strl je pero in zažgal papir in glej: ko je bil že daleč na svoji poti, skoro v paradižu miru in ni več zvenela njegova beseda po pomladnem ozračju, so se ga spomnili. Odhod prihaja? Njegova beseda je mila in mehka, ah saj ni beseda; je zvok sanj.

On pa je živel v samoti in tih nosil cilj zase. Nikoli več se ni vrnil v sumni svet. Ogradi se je del gozda, sezidal kočjo in začel gozdariti. Imel je del gozda, samo majhen kot, toda kadar ga je obšel, se mu je zdelo, da je ta del tiha zelena dvorana, kamor se je šel spočit po vročem dnevu. Neko noč, ko je bil presrečen, ga je obiskal Bog. »No, kako ti je?« ga je vprašal. »O, Bogu bi ne moglo biti boljše; glej to drevje in te trave; vse je tako moje, tako moje. Veliko mislim nate, stvarnik moj. Presrečen sem.« — »Tako sem hotel«, je rekel

Popolnoma novo! **DANESI** Prvič v Ljubljani!

POTOPLJENO ZLATO

Velika pustolovna filmska igra
Senzacija na vodi in pod vodo

Zahrbtni boj za skrivnostno blago in srce lepe Mary — Nevamo diganje milijonskega zaklada iz morskih globočin — Zlato, največji sovražnik človeštva — Strahovita eksplozija torpeda — Zanimiva vsebina — Krasi naravni posnetki z morja in morskih globočin.

„V sedmih nebesih“

se nahaja srečna družba, ki je po prestanih mukah prišla do milojnskega zaklada.

Vsled napetih scen mladini prepovedano. 4532-a

Pri predstavah ob: 4, pol 6, pol 8 in 9 svira prvovrstni umetniški orkester pod vodstvom prof. E. Feriniga. — Kot priložnost senzacijo prinašamo najljepši dosedaj iz delani orientalni vefelim „Orientalna ljubezen“ ali „ARABEC“

«Elitni kino Matica» vodilni kino v Ljubljani Telefon 124.

bo novo jeklo izredne važnosti za gospodarstvo ter da bo sedaj zlasti rešeno vprašanje turbin na plin.

× **Kaznovana predrznost.** V berlinskem zooskem vrtu se je te dni odigrala razburljiva scena. Neki pek iz province si je ogledoval zveri. Od alkohola omamljen se je naposled začel vpenjati po železnih rešetkah kletke, v kateri je bila zaprta levija. Samica je pred nedavnim časom vrgla tri mladiče, s katerimi se je igrala. V strahu za njihovo življenje se je zakadila pro-

ti drznemu plezalcu. Priskočil je neki mož na pomoč, toda levinja se je lotila tudi tega in šele po težkem naporu se je posrečilo čuvaju osvoboditi žrtvi iz nevarnih krempljev kraljice živali.

× **Revizija procesa proti Ledererjevi.** Madžarska kriminalna justica kar ne pride iz velikih senzacij. Te dni se je vršil obnovljeni proces proti Mici Ledererjevi, soudeležnici v morilski aferi poročnika Ledererja. Sodisce je ovrglo smrtno obsodbo in ji določilo le petnajst let ječe.

Socijalna politika

Socijalnopolitične pogodbe z nemško republiko

Osnovna težnja povojne socialnopolitične zakonodaje je v tem, da odstrani razlike med tu- in inozemci in da so vse delovne sile brez razlike na državljanstvo v enaki meri deležne zakonite zaščite, zlasti socialnega zavarovanja. To težnjo skuša mednarodni urad dela neprestano uveljavljati in to v skladu s socialno-političnimi določili pariških mirovnih pogodb. Strem-ljenja te mednarodne ustanove, ki ima izredno važnost ne samo za razvoj socialnopolitične zakonodaje v državah, ampak tudi za izmirjenje duhov in za ohranitev svetovnega miru, krepko podpirajo zlasti delavske strokovne organizacije in svetovna združenja zasebnih nameščencev. Na raznih svetovnih socialnih kongresih se povdaja potreba po meddržavnem izravnanju socialnopolitične in delavske varstvene zakonodaje. Trgovska politika in denarno gospodarstvo se trudita, da omilita slab vpliv državnih meja, iste razloge za to imajo stanovi, katerim je socialnopolitična zakonodaja namenjena.

Socialnopolitične konvencije so zlasti potrebne med državami, ki izkazujejo večjo eno, ali obojestransko fluktuacijo delavstva. To je potrebno za države iz- in priseljevanja. Tudi, ako pustimo iz vidika nacionalne in kulturne momente, silijo predvsem socialni razlogi k sklenitvi mednarodnih socialnih konvencij.

V Nemčiji biva menda (točnih števil ni) okoli 35.000 jugoslovenskih delavcev, ki so večinoma zaposleni v zapadno-nemških premožljivih revirjih. Za te delavce je najvažnejše socialno zavarovanje, zlasti za slučaj nezd, onemoglosti, starosti in brezposelnosti. Nemčija ima dobro socialnozavarovalno zakonodajo in te dobrote so v veliki meri deležni tudi naši delavci, ker socialnozavarovalni zakoni tujih držav od zavarovalne obveznosti inozemskih delavcev navadno ne izključujejo — dokler delajo ali bivajo v dotični državi. Nekateri zakoni sicer zahtevajo recipročnost, toda ne brez-pogojno in si pripuščajo samo možnost, da inozemci iz pristojnosti zakona izključijo, ako bi tuja država znatno slabše postopala z njihovimi državljani. Absolutna in brezpogojna reciprociteta velja navadno le za brezposelne podpre. Tako tudi v Nemčiji. Nemčija našim tam bivajočim brezposelnim delavcem ne priznava brezposelnih podpor, ker teh podpor ne daje naša država nemškim pri nas bivajočim brezposelnim delavcem. Pri nas brezposelnega zavarovanja sploh še ni. Pri veliki gospodarski krizi v Nemčiji, ki ima za posledico težko brezposelnost tudi v vrstah naših državljanov, je pomanjkanje te reciprocitete težak udarec za naše ljudi. Nemška podjetja

naravno odpuščajo predvsem tuje državljane. To dejstvo ustvarja nujno potrebo po posebnem dogovoru med našo in nemško državo. Tak dogovor ima Avstrija in Češkoslovaška in mor-da še kaka druga država.

Pri starostnem nezdodnem in invalidnem zavarovanju, kakor omenjeno, ta nujnost tako dolgo ni podana, dokler prizadeti bivajo v Nemčiji, razun v kolikor je izplačevanje draginskih doklad k tem pokojninam vezano na nemško državljanstvo. Toda kritičen pa postane za naše ljudi položaj v trenutku, ko odidejo v domovino. In na stara leta gre vsakdo rad v domovino. V inozemstvu nemški zavarovalni zavodi v zmislu svojih zakonov pokojnin ne izplačujejo — in našim državljani- nom je povratek nemogoč. Ostati morajo v tujini, izpostavljeni najrazličnejšim neprilicam, ako pa pridejo v domovino, umirajo gladi.

Specijalno socialnopolitična konvencija pa je potrebna tudi še iz drugega razloga. V državi, zlasti v Sloveniji, biva veliko število oseb, ki so do prevrata dobivale pokojnine, zlasti ne- zgodne rente od nemških zavarovalnih zavodov in sicer kot avstro-ogrski državljani na podlagi posebne pogodbe, ki jo je bivša monarhija sklenila z Nemčijo. Danes ta pogodba seveda ne velja in nemški zavarovalni zavodi so seveda takoj po prevratu v smislu svojih zakonov vsako nadaljnjo izplačevanje ukiniti. Rentniki, ki so večinoma že onemogli starci, so ostali brez podpor. Malenkostne, enkratne podpore so dobili izplačane iz posebnega fonda, toda to je kaplja v morje.

Na predlog narodnih delavskih strokovnih organizacij je poslanec dr. Zerk-jav vložil na ministra za zunanje stvari posebno interpelacijo, v kateri ga je opozoril na vsa gornja dejstva in zahteval, da država zadosti svojim dolžnostim namram lastnim državljanom v tujini in doma. Minister je na to interpelacijo v daljšem pismu odgovoril. Odgovor je žalosten. Minister sicer priznava potrebo in nujnost ureditve tega vprašanja, toda do danes ni bilo veliko storjenega. Našemu poslanstvu v Berlinu je bilo naročeno, da stopi v stik z nemško vlado in ji stavi predlog za sklenitev posebne socialne konvencije. Nemška vlada je odgovorila, da je odredila zbiranje statističnih podatkov, da more ugotoviti denarne posledice in obremenitve take pogodbe. Da se stvar pospeši in Nemčiji predoči nujnost in potrebo konvencije, je naše ministrstvo za socialno politiko odredilo zbiranje podatkov o številu nemških državljanov, ki so zaposleni pri nas.

Tako je stvar šel v prvih početkih. Konvencija je pa še daleč. In sedaj postaja stvar nujna in potrebna tudi radi naših izseljencev — Franciji. Tu bi bila stvar lažja, ker gre le za nova zavarovanja in ne tudi za stare obveznosti.

Jarek. Kdo je ležal v tej krsti? Kdo izmed prokletih je tako blažen? Ob resni misli pa se je rodila vesela, kajti krsta se mi je zdela kakor korito. »V korito ljudi, pa h pogrebu, hohó, to je po futuristično«, je dejal moj kolega, jaz se nisem smejal.

Res sem silno zadovoljen, da živim v teh velikih raztrganih časih. Ko bi bila moja glava velika knjiga, bi lahko brali potomci bledejših stoletij življenjske izkušnje, ki je pri nas zastoni, posebno kar se udarcev tiče. Zadovoljen sem in zato se stisnem pod odejo sladkega miru. Najboljše je, da ne vedó zame. Ni, eba da joče po meni zvesta Cecilija, ni treba, da stopi Bog do mene in sram bi me bilo, da me zakopliejo v koritu.

Kolesa!

samo pri Gorcu!

Palača Ljublj. Kreditne banke

Sokol

Naraščajška akademija Sokola v Mariboru

Srce mi se prekipeva radosti radi vti. or, ki mi jih je zapustila akademija nasega sokolskega naraščaja dne 1. junija. Ne rečem, da je bilo vse, kar se je nudilo, popolno; ali bilo je na višku in naj imam v mislih ta ali oni oddelek.

Otvoril je akademijo sokolski orkester pod vodstvom mariborke Br. Šušteršiča, ki je izvajal tudi nekaj orkestralnih točk ter sviral med orodno telovadbo in odmorom. Telovadbi spored so načeli malčki — 8 Sokolčev in 8 Sokolice —, ki so navežani od Br. Veljaka, želi za svoje srčkane češke narodne plesne ploz aplavz. Proste vaje ženske dece, 9 po številu, so pokazale, da si včasih malo neškodljive, vendar se početke razumevanja za gracioznost v ženski telovadbi, za one mehke gibe, ki priključijo telovadbo vsakomur, kdor je za lepoto kot nekaj dovtolen; zlasti tretja sestava je bila dobra in dela čast vadijeleci. S. Piv. kovi. Orodna telovadba ženskega naraščaja na bradljah in mizi (na šir) je osvedočila, da ni telovadnica le kraj, kjer se gibčno žensko telo izpopolnjuje v tej svoji lastnosti, temveč razvija svojo lepo rast (to je lepo dokumentarna vrednost na bradljah), kjer se morda dobi doseči naravnost veliki uspehi, kakor jih je dosegla vrsta na mizi s svojimi preskoki in prevali. Ugodni vtis te točke so nato še povečale prave po torice moške dece, ki je s svojo eksaktnostjo in sekanimi gibi že spominjala na izvedbo »velikih« Sokolov; le tako naprej, dečki in Sokolstvu se ni bati za bodočnost! Kompozicija Br. J. Dekleve po Vilharjevem »Mornarju« je bila sicer izvajana prično dobro; pogrešal sem le prave simbolizacije skladbe in poglobitve v njeno čustvenost. Nastavki tega so se sicer videli in tudi dobra volja, a znana vztrajnost Br. Dekleve bo prinesla polagoma tudi vse ostalo.

Orodna telovadba moškega naraščaja — konj vzdolž in miza vzdolž — je žela obilo viharnega odobravanja; v obeh vrstah je bilo videti že početke pravih telovadskih postav, večja vrsta pa obeta, če bo razvoj še nemoten in nepretrgan naprej, morda celo mednarodne tekmovalce.

(naraščajski šetli). Ugajali so posebno glavni preskoki in pa včasih naravnost elegantni premeti. — Vaje s kiji, določene za Prago, ki jih je izvajalo 6 naraščajnikov, so bile skladne in dajo že pri tem matematično težavne stvari velikanski udinek v masi. — K slednji točki pa, Br. Maruš, čestitke! Mojster si v kombinaciji sestav s šerpani. Vse priznanje gre tudi deveterici gracijoznih naraščajnikov, ki so ob melodijah slovenske narodne pesmi skoraj brezhibno izvajale te sestave. Ako bi Mariborska Sokolska župa nastopila v pravih dneh na kak akademiji s to točko, bi brez dvoma zapustila ugoden vtis in »ten dlouhý Jihoslovan« s svojimi lepimi »dečati« bi gotovo bil predmet živahne akklamacije tudi takim, ki so že mnogo videli.

Zadnja točka je izpolnila višja vrsta naraščajnikov z vajami na bradljah. Tudi tu se je videla sistematičnost del v telovadnici: stopnjevanje od lažjih vaj, primernih mlademu telesu, do raznih prevajalov in premetov ter stoji kolebno in težno, ki približujejo že naraščajnika članu. Uspeh sistematičnega dela ni le zadovoljiv, nego je — kakor je bila vsa akademija — tolik, da ne rečem naravnost sijajen. Naraščaju hvala za njegovo marljivost in vztrajnost, ukor pa onemu »naprednemu Mariboru«, ki se je odlikoval s svojo odsotnostjo. A kolikor ga je bilo na akademiji, ta je ponosen na mariborski sokolski naraščaj, ki obratno tudi lahko računa na oporo pri tem delu Mariborčanov. — Sokolčki, Sokolčice, Zdravo!

Društveni dan »Sokola I.« Vse sodelujoče člane prirediteljenega odseka vabim, da se ogledajo danes v soboto v popoldanskih in večernih urah ter v nedeljo dopoldne na Taboru pri Br. tajaiku odseka radi podrobnih navodil. — Predsednik.

Pevski odsek sokolskega društva Ljubljana II. priredi v nedeljo, dne 6. t. m. ob 4. dopoldne v Sokolskem domu na t. m. p. svetni dan. Na sporedu so: nagovor, igra, enodeljanka (»Napoleonov samovar«), pevke točke, telovadne točke, deklaracije in recitacije. Bratje pevci — prosimo točnost in sigurno udeležbo. Zbirališče na Doljem mostu ob 12.30. Odhod točno ob 1. dopoldne. K udeležbi vabimo vse Sokolstvo naklonjeno občinstvo. Zdravo!

Darujte za Sokolski Tabor!

Dopisi

KRANJ. Sokol v Kranju vabi vse meščanstvo, kakor tudi okoliško prebivalstvo, da se udeležijo v kar največjem številu današnje akademije.

KOČEVJE. Sokolsko društvo priredi dne 13. t. m. javni telovadni nastop. Sodelovanje so obljubila bratska društva iz Ribnice, Dolenje vasi, Sodražice, Velikih Lašč, Loškega potoka in Grosuplje in bo torej nastop zelo veličasten. Priprave so v polnem teku. Trdno pričakujemo, da nas posej ob tej priliki tudi mnogo sester in bratov iz Ljubljane, upoštevajoč, da živimo tu v narodno ožročenem obsejnim mestu. Po telovadbi bo velika ljudska veselica, pri kateri bo sodelovala tudi godba jugoslovanskih železničarjev iz Ljubljane. K Vodnikovim družbi je prisloplilo pri nas nad 70 članov, med njimi dva ustanovnika, kar je za naš okraj zelo veliko, posebno če upoštevamo, da obstoji pretežna večina naprednih Slovencev zgolj iz javnih okolišar privatnih nameščencev, ki žive v težkih gmočnih razmerah.

PONIKVA OB J. Z. Visoko pod nebom je zaviliral gasilski barjak, ki bo v nedeljo privabil številno romarjevo. Stajercu je znano, da redkih, a tem prijetnejših ponikovskih slavnosti ne sme zamuditi. Tem manj pa v nedeljo, ko se tam blagoslovja nova brizgalna in nov, prekrasen gasilski dom. Vsakomur se pač nehoti vsiljuje pričanje, da bodo odšli požari skoro nemogoči vzprijeli tolikih gasilskih protiprijav. »Vremena Stajercem pa se bodo zjasnila.« ko proslavi Ponikva svoj gasilski praznik. In že davno nam je znano, da se nam na Ponikvi srce navskrta, ko bomo deležni čarodajnih kuzelnosti ljubkih domačih. V nedeljo 6. junija pač ne bo Stajerca, ki bi ne vedel: danes smem in moram le na Ponikvo.

DRAŽGOŠE. Na binkoštno nedeljo je pri nas gostoval dramatični odsek Udruga vojnih invalidov iz Ljubljane z igro »Raztresenica«, a v ponedeljek »Bratno društvo« v Nemčijah z igro »Brat Sokol«. Zahvaljujemo se za izkazano prijaznost invalidom, ki

so nam s svojim gostovanjem zelo ustregli, želeč da nas skoro zopet posestijo. Želimo tudi, da bi imeli več takih sovaščanov kot so napredni Nemci ter da nam ostanejo naklonjeni tudi vnaprej.

SLOVENJGRADEC. Tu je prevzel poveljništvo Vodnikove družbe prosvetni odsek sokolskega društva. Odsek se je potrdil, da pridobi kar največ mogočih članov v prvi vrsti med delavstvom, ker so ti sloji mestnega prebivalstva najbolj potrebni do brega črta in narodne vzgoje v obče. Da tudi v tem oziru trud ni bil brezuspešen, dokazujejo naslednji podatki. Dosele se je prijavilo in plačalo članarino oziroma ustanovno prav lepo število naročnikov, namreč: delavcev in kmetov 12, obrtnikov in trgovcev 35, pisarniškega uradništva 38, učiteljev (ic) in duhovnikov 15, akademikov 12 in družstva 4, skupno članov 118, to je točno 10 odstotkov vsega prebivalstva. Po hitralno je treba omeniti, da so med člani Vodnikove družbe tudi takšni obrtniki, ki jih Nemci še vedno radi imenujejo svoje. Te vrstice imajo namen, zdražiti se one redke izjeme med Slovenci, ki članstva Vodnikove družbe doslej niso smatrali za zelo važno narodno dolžnost. Na podlagi članskega imenika Vodnikove družbe bi se mogla izvršiti zanesljiva delitev Slovencev v zavedne in mladne. Zadnjih naj bi ne bilo med nami. Za zgled si vzemimo narodne nasprotnike!

SV. PETER POD SV. GORAMI. Od 1. junija imamo redno vozno pošto med Podčetrkom in St. Petrom, kakor je obstajala pred vojsko in kakor je tudi odgovarjala dejanskim potrebam tukajšnjega prebivalstva. Zveza s Podsedro, kamor je nosil skozi 12 let pošto sel, se je uknila. Prebivalstvo se poštni direktorji v Ljubljani za njeno uvidenost in dobrohotnost iskreno zahvaljuje ter izraža toplo željo, da bi za naše kraje, ki so daleč od železniške zveze, blagovolila kmalu vpeljati že obljubljeno avtomobilno pošto zvezo, ki bi spajala Smarje pri Jelšah z Brezicami. S to avtomobilsko zvezo bi vsi od železnice oddaljeni kraji gospodarsko veliko pridobili; brezdomno bi se s tem tudi omilila vinská križa v teh vinorodnih krajih, ker bi vinski

kupčevalci lažje in z malimi stroški prišli s producenti v stik.

JARENINA. Jareninski Sokol priredi v nedeljo 6. t. m. veseloigro »Baron Čevljars«. Brhki kmetijski mladenič in mladenke nam bodo nudili osvežujočega razvedrila, sokolska godba iz Maribora pa pride na izlet. — Za shod SDS, ki se bo vršil v nedeljo, vladavsestransko zanimanje. Razni govorniki nam bodo pojasnili naš politični položaj. Pa je res potrebno in dobro, da pridejo med nas tudi poročevalci te odlične stranke. Marsikateri nasprotnik demokratske stranke bo uvidel, da je to res prava ljudska stranka, ki ji je predvsem na tem, da dvigne kmetijski, obrtniški in delavski stan k boljši bodočnosti. Demokratska stranka mrzi sovražnost, nestrpnost in zavist, zato vabi na svoj shod vse, tudi nasprotnike, da so le dobri ljudje, a ne pretepači in demagoški izživčaji.

Preklic

Josip Zajc, posestnik v Znojiljah, preklicuje s tem besedo, ki sem jih govoril o g. Francetu Barbiču, zasebnem uradniku v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 3, trdeč, da ni dosti prida, da je pri prevzemanju hrastov vzel 100 Din podkupnine ter nakladal skoro samo škarto. 660

Poziv

g. dr. Küsselu in drugim članom bivšega pripravljalnega odbora Belokranjske podružnice SPD. v Crnomlju.

Delam vas absolutno odgovorne za vso ogromno škodo, okoli 50.000 Din, ki je nastala Planinskemu domu na Mirni gori, posredniku Josipu Spreitzerju, mnogim trdkam in podpisane.

Pozivam Vas, da to škodo poravnate, predno se boste dali voliti v novi odbor Belokranjske podružnice, da se ne bi z vsiljeno izločitvijo otrsli odgovornosti ter isto naprtli na moje rame.

Pozivam Vas dalje, da obelodanite uspeh kontrole, ki ste jo oznanjevali v časnikih ter s tem vrgli vnovič nezaupanje med brotnike Planinskega doma. To je moj prvi in zadnji glas o tej stvari v časniki.

ZAGAŽEN IVAN
odstopilsi predsednik Belokr. podr. SPD.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglaš strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obert
Pekarna
nekaj Herman Prager, v Ljubljani, se da takoj v iznaj. Pojasnila daje Radivoj Kozanavič, Bihac — Bena. 14291

Mehanična delavnica
specialna, za šivalne in pisane stroje — Ljubljana, Slomškova ulica 6. 16214

Prireditelj
Podoficijsko podporno društvo
Ljubljanske garnizije priredi v soboto, dne 5. junija 1926, točno ob 20. uri v Ljubljanskem Mestnem domu zabavni večer

Podporno društvo železn. uslužboencev v Ljubljani
sklepe članski sestanki na nedeljo 6. junija t. l. ob 10 dopoldne v restavraciji Miklič, Ljubljana, Kolo-dvorska ulica. 14400

Mestna Orjuna Šiška
vabi vse članstvo in somišljenike, zlasti one iz St. Vite, na skupno zabavo, spojeno z družinskimi igrami, katero priredi Orjuna Šiška v nedeljo, dne 6. junija t. l. ob 4. uri popoldne. — I. ob 4. uri popoldne. — Očehod iz Šiške ob 3. uri. 14268

Podružnica družova Soča v Nov. mestu
priredi dne 6. junija t. l. ob 14. uri popoldne. — pešizlet na Mrvarjev hrib. Igral bo tam tamburški orkester iz Drinšč. Zbirališče pri Kastelezi trgovini v Kandiji. K oblihi udeležbi so vabljivi člani s družinami in prijatelji društva. Odbor. 16172

Sv. Lovrenc na Pohorju!
Tukajšnje telovadno društvo »Sokol« priredi dne 6. t. m. ob 12. junija ob 16 pop. priključeno Golarjevo igro »Vdova Rošinka« v prostorih gostilne Jakob Novak. Prosi se od bližnjih bratov in sester oblihi občinstvo. 16198

Mozirje
Tukajšnje Gasilsko društvo vabi k veselitvi »Ljubosumnost« katero pripravijo na našem novem odru v nedeljo, dne 6. t. m. ob 3. popoldne vrli kmetijski čilantje. Igra je polna komičnih prizorov in bo gotovo vestransko ugalja. Otonarjamo na to, da pripravila naše Gasilsko društvo protigostovanje v toskanju in prosimo tudi iz tega ozira za čim večjo obliho, ker nas od medob. bojno skupno delovanje priredbo do željenih uspehov. Na pomoč! 16195

Sokol, Ljubljana II.
priredi v nedeljo, 13. junija ob 17. uri na letni telovadbi na Prilab

2 učenki (šeparici)
se sprejmeta takoj. Naslov v upravi »Jutra«. 16210

Stavbni polir
z večletno prakso, ki je že absolutni vsaj srednje tehniko, se išče za takoj. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16185

Korepondentstvo
spretno v slovenski in nemški stenografiji, sprejem. Pomožbe s prepisi spričeval in zahtev plače na Parni mlajdž v Celju. 16182

Stavbni polir
samostojen, izvešan v zidarski in tesarski stroki, se sprejme za zgradbo parne kage Nastop takoj. — Pomožbe s prepisi spričeval in navedbo mesečnega zahtevka ob prostem stanovanju, se naj poželjivo na Grolino upravo »Podreča« postaja Savinski Brestovec (Slovenija). 16178

Postrežnica
za pospravljanje v jutranjih urah, se išče. Pojasnila daje Ivan Šiška, Metelkova ulica 4. 16180

Jamomerec
mlad, s parletno prakso ter dobrih spričevali, neoznjen, se išče. Pomožbe pod šifro »Jamomerec« na upr. »Jutra«. 16234

Prodajalka
srednjih let, zmnožna voditi samostojno malo filialko, se sprejme blago v trgovini na mešan. blaga Motosh & drug. Gornji Dolji, pošta Misljina. 14368

Pletilje
sprejme v stalno službo pletarna Abila in Drug. Ljubljana-Sp. Šiška. 14005

Osební sluga
z dobrih spričevali, ki bi znal tudi šofirati, se išče pri prosti plači. Hrana in stanovanje v hiši. Pomožbe pod »Osební sluga« na upr. »Jutra«. 16235

Šofer
tremen in zanesljiv, želi s 1. junijem nastopiti službo. Naslov pove uprava »Jutra«. 16111

Kontoristinja
z večletno prakso, s popolnim znanjem nemščine in slovenščine, išče stalnega namestnika. Pisma na upr. »Jutra« pod značko »Kontoristinja 6«. 16101

Vpokojen orožnik
mlad, išče primerne službe kot uradni sluga, nadpaznik, nočni čuvaj ali kaj podobnega. Pomožbe prosi na upr. »Jutra« pod šifro »Zanesljiv 6«. 16081

Šivilja
mlajša, pripravna, uporabljiva ob enem kot prodajalka, se sprejme v manufakturno trgovino. Pomožbe pod »Vesta 242« na upr. »Jutra«. 16222

Stalno delo
dobi pri strojih za obdelavo lesa 18-20letni namer, se ni vajen, se nauči. — Potrebno 6000 Din kavgila. Pomožbe na upravo »Jutra« pod »Stalno delo 167«. 16167

Hotelski sluga
išče mesto. Cenj. pomožbe pod »Sluga« na podružnico »Jutra« v Celju. 14345

Abs. mešč. šofe
star 15 let, prvotna računarska, išče primerno mesto. Pomožbe na upravo »Jutra« pod »Vesta 5«. 16229

Gošpodična
zmnožna vseh pisarn. poslov, tudi v lejni stroki, išče postatrnekega zaslužka v v. černih, oriz. pomih popoldanskih urah. Pomožbe na upravo »Jutra« pod značko »Teika situacija«. 16237

Bojiša vdova
išče mesta gospodnje pri boljem gospodu. Gre brezplačno, samo za stanovanje in hrano. Pomožbe na upr. »Jutra« pod šifro »Poštena«. 16208

Starejša oseba
išče mesta k otrokom ali starjši gospe. Pomožbe na upr. »Jutra« pod št. 215. 16220

Mlad, agilen potnik
trgovski sotrudiak, ki je z uspehom potoval, išče mesta v kakem večjem trgovskem podjetju. Gre tudi za skladiščnika. Pomožbe pod »Pridobitna meč« na upr. »Jutra«. 14114

Blagajničarka
išče mesta v kakem hotelu ali letovišču. Pismo na upravo »Jutra« pod značko »Zanesljiva 22«. 16194

Krojina šola
Ljubljana, Stari trg št. 19 otvori 7. junija nov tečaj za krojašice, šivilje in nešivilje od 9-11. ure dop. Za gospe in guž, ki nimajo dopolnjen šasa pa posamezno tečaj popoldan od 3-5. ure in večer od 7. do 9. ure. Revnejšim ugodnejši plačilni pogoji. 16096

Moško kolo
dobro ohranjeno, se ugodno proda. Naslov v upravi »Jutra«. 16189

Kupim
Vaskovratno zlato kupuje po najvišjih cenah Črne, juvelir Ljubljana, Wolfova ul. 3. 64

Sablja
stara, infanterijska, se kupi Pomožbe z navedbo cene na upravo »Jutra« pod značko »Dobro ohranjena sablja«. 16238

Rabljene vreče
dobro ohranjene, različnih velikosti, kupimo. Pomožbe z navedbo cene in nagilne na upr. »Jutra« pod šifro »Vreče 6«. 16190

Smrekove hode deske in drva
kupi družba »Litija«, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8. 16191

Enonadstropna vila
lepa, 8 sob, veranda, balkon, kopalnica, vodovod, lep velik vrt za zelenjavo, se proda. — Pojasnila daje Frano Koropeč, Konjice. 16238

Mala hiša z vrtom
v Ljubljani, se kupi proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Pomožbe na upravo »Jutra« pod »V dobrem stanju«. 16226

ČEVJLA

ki ga ni mogoče raztrgati

ne dobite nikjer. Pač pa dobite najboljšo obutev in najceneje pri

„DOKO“

trgovina s čevlji

Prešernova ulica, št. 9 (dvorišče).

Majhno posestvo
s prilično hibo in vsemi gospodarskimi posloji, travne farne cerkve, se proda radi družinskih razmer po ugodni ceni. Redi se lahko 4 glave živine. Pojasnila daje lastnica Julija B o k, St. Lambert št. 8, pošta Sava ob južni železnici. 16232

Prizna sobica
s številnikom in posebnim vzhodom, se odda. Perko, Šiška, Jernajeva cesta 7. 16203

Solnčno sobico
zdravo, išče solidna drž. uradnika. Pomožbe na upr. »Jutra« pod šifro »Emona« 16211

Stanovanje
soba z uporabo kuhinje in drvarnice, se odda. Naslov v upravi »Jutra«. 16201

Majhna soba
priprota, s posebnim vzhodom, se išče za takoj ali s 15. junijem. Pomožbe na upravo »Jutra« pod značko »Sobica 6«. 16196

Prodajna parcela
na Mirju. Naslov v upravi »Jutra«. 16193

Trgovina
meš. blaga s stanovanjem se ugodno proda. Vprašanje na upr. »Jutra« pod šifro »Gorenjsko 870«. 14270

Gostilna
se vname na račun ali v najem, in se zalozil s lastnim vinom. Pomožbe pod znajo »Promet 307«. na upravo »Jutra«. 14207

Prostor za skladišče
se išče na Vodnikovem ali Pogačarjevem trgu, odnosno kje v bližini. — Cenjena pomožbe na upravo »Jutra« pod »Skladišče za sajenje«. 16219

Stanovanje
3-4 sob, najraje v villi v mestu, iščem. Pomožbe na upravo »Jutra« pod značko »Plašam tudi naprej«. 14208

Opremljena soba
lepa, s elektr. razsvetljavo in najtrkom, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16240

Soba
popolnoma separirana, se odda za pisarno ali kaj slinčnega v Bethovnovi ulici št. 9/II, lepo. 16217

Prazna soba
s posebnim vzhodom in elektr. razsvetljavo, se odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16228

Stanovanje
soba s kuhinjo, lepo in suho, iščem s 1. avgustom v mestu. Pomožbe do 26. junija pod »Benjariki na upr. »Jutra«. 16153

Opremljena soba
se odda s najtrkom mirni gospodini. Naslov v upr. »Jutra«. 16099

Resnost 2550
naj dvigne pismo v upravi »Jutra«. 16195

Klavir
selo dobro ohranjen, se poceni proda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16221

Čelist
gre v podčelnih v kopalnišče k orkestru. Pomožbe na podružnico »Jutra« v Mariboru do 20. junija pod značko »Celos«. 16181

Izgubljeno
Večja vsota denarja se je izgubila v srodno popoldne od Dolenjske do Ahaciljeve ceste. — Pošten najditelj se prosi, da jo proti nagradi odda v upravi »Jutra«. 16218

Stanovanje
soba z uporabo kuhinje in drvarnice, se odda. Naslov v upravi »Jutra«. 16201

Majhna soba
priprota, s posebnim vzhodom, se išče za takoj ali s 15. junijem. Pomožbe na upravo »Jutra« pod značko »Sobica 6«. 16196

Prodajna parcela
na Mirju. Naslov v upravi »Jutra«. 16193

Trgovina
meš. blaga s stanovanjem se ugodno proda. Vprašanje na upr. »Jutra« pod šifro »Gorenjsko 870«. 14270

Gostilna
se vname na račun ali v najem, in se zalozil s lastnim vinom. Pomožbe pod znajo »Promet 307«. na upravo »Jutra«. 14207

Prostor za skladišče
se išče na Vodnikovem ali Pogačarjevem trgu, odnosno kje v bližini. — Cenjena pomožbe na upravo »Jutra« pod »Skladišče za sajenje«. 16219

Stanovanje
3-4 sob, najraje v villi v mestu, iščem. Pomožbe na upravo »Jutra« pod značko »Plašam tudi naprej«. 14208

Opremljena soba
lepa, s elektr. razsvetljavo in najtrkom, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16240

Soba
popolnoma separirana, se odda za pisarno ali kaj slinčnega v Bethovnovi ulici št. 9/II, lepo. 16217

Prazna soba
s posebnim vzhodom in elektr. razsvetljavo, se odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16228

Stanovanje
soba s kuhinjo, lepo in suho, iščem s 1. avgustom v mestu. Pomožbe do 26. junija pod »Benjariki na upr. »Jutra«. 16153

Opremljena soba
se odda s najtrkom mirni gospodini. Naslov v upr. »Jutra«. 16099

Živali
Volčjak
čiste pasme, dober čuvaj, 3 leti star, se proda. — Konzum, Radovljica. 16096

Dobra molzna koza
mlada, se proda v Graški ulici 14. 16169

Dobermann psčke
lepe, mlade in zaježene čistokrvne, s rodovnikom (starši vsi vrhni premijani) proda Ivan Grilo, gojitelj Dobermannov, Ljubljana — Grajska planota. 16173

Mlada mati
šeli proti smerni ceni popoldne otkrobo zase in svoje enomesečno dele — najraje na dečeli. Pomožbe pod »Mati« na upr. »Jutra«. 16190

Razno
Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice. 30lj zabavati Vas ne more nobena knjiga! Vesnane stane 55 Din Broširana pa 45 Din

Izgubila

se je aktovka (Aktentasche) z dokumenti in vzorci na poti od Sv. Lorenca v Maribor. Najditelj se prosi, da jo proti nagradi odda ali na naslov **Karl Wren**

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

Pri teh besedah je mladenič podal Perziju mrzlično roko. Zdelo se mu je, da je prijel za led.

»Tihot!« je ukazal Perzije in obstal. Poslušal je oddaljeni šum gledališča in najmanjše pokanje, ki se je čulo v stenah in na sosednjih mostovžih. »Ne izgovarjajte tega imena! Reciva: on! Tako ne bova izzvala njegove pozornosti...«

»Ali mislite, da je tako blizu?«
»Vse je mogoče, gospod... če ni v tem hipu s svojo žrtvijo v bivališču ob Jezeru.«

»Oh! Tudi vi poznate to bivališče?«

»Če ni tam, je morda v tej steni, v teh tleh, v tem stropu! Kaj vem? ... Morda ima oko na tej ključavnici! ... Uho ob tem brunu! ... In Perzije je prosil Raoula, naj hodi kolikor moogče neslišno, ter ga je povedel skozi hodnike, ki jih mladenič še nikoli ni videl, niti tedaj, ko je s Kristino blodil po tem labirintu.

»Samo če je Darij dospel!« je dejal Perzije.

»Kdo je ta Darij?« je vprašal mladenič sredi teka.

»Darij! Moj sluga...«

V tistem trenutku sta dospela v veliko zapuščeno dvorano, ki jo je slabo razsvetljevala leščerba. Perzije je ustavil Raoula in ga je Raoul jedva mogel razumeti:

»Kaj ste povedali komisarju?«

»Rekel sem mu, da je Kristino Daaé ukradel glasbeni angel, imenovan fantom Operi in da je njegovo pravo ime...«

»Pst! ... In vam je komisar verjel?«

»Ne!«

»Ni pripisoval nikake važnosti vašemu pripovedovanju?«

»Nikake!«

»Imel vas je za malo neumnega?«

»Da!«

»Tem bolje!« se je oddahnil Perzije.

56

In dirka se je začela znova.

Ko sta prehodila navzgor in navzdol celo vrsto Raoulu neznanih stopnic, sta se znašla pred vrati, ki jih je Perzije odklenil z malim vetrihom. Kakor Raoul je tudi Perzije nosil frak. Toda Raoul je imel cilindar, dočim je bil Perzije pokrit z astrahansko kučmo, kakor smo že omenili. To je bil pregrešek zoper elegantni zakonik, ki je bil v veljavi za kulisami. Tam namreč zahtevajo cilindar. Seveda, tujcem je v Franciji vse dovoljeno: potniška čepica Angležem, astrahanska kučma Perzijcem.

»Cilinder vas bo oviral pri pohodu, gospod!« je dejal Perzije...

»Bolje bi storili, da ga pustite v loži...«

»V kateri loži?« je vprašal Raoul.

»V loži Kristine Daaé!«

In Perzije je potisnil Raoula skozi vrata, ki jih je pravkar odprl, ter mu pokazal nasproti ležečo igralnico ložo.

Raoul ni vedel, da se da priti h Kristini po drugi poti razen po tisti, ki jo je sam hodil. Nahajal se je na koncu hodnika, ki ga je drugače zmerom celega prehodil, preden je potkal na vrata lože.

»Dobro poznate Opero, gospod!«

»Ne tako dobro ko on!« je skromno odvrnil Perzije.

In potisnil je mladeniča v Kristino ložo.

V loži je bilo še vse tako, kakor je Raoul zapustil pred nekaj trenutki.

Perzije je zaprl vrta in krenil k tenki steni, ki je ločila ložo od prostorne ropotarnice. Prislulnil je, nato pa je krepko zakašljaj.

Takoj se je nekaj zganilo v ropotarnici in hip nato je potrkalo na ložna vrata.

»Vstopi!« je dejal Perzije.

Vstopil je človek, ki je bil tudi pokrit z astrahansko kučmo in oblečen v dolgo suknjo.

Pozdravil je in izvlekel izpod plašča razkošno izrezljano škaflo.

Odložil jo je na toaletno mizico, pozdravil vnovič in krenil k vratom.

»Ali te ni nihče videl pri prihodu, Darij?«

»Nihče, gospodar!«

»Glej, da te tudi pri odhodu nihče ne zapazi!«

Služabnik je pogledal na hodnik in se nato urno izgubil.

»Gospod, tu naju prav lahko zasačijo,« je rekel Raoul, »in to bi naju seveda motilo. Komisar bo gotovo kmalu prišel preiskovat ložo.«

»Nič ne de! Komisarja se nama ni bati.«

Perzije je odprl škaflo. V njej je bil par dolgih pištol z razkošnimi okraji.

»Tako, ko je izginila Kristina Daaé, sem sporočil slugi, da mi prinese to orožje, gospod. Poznam pištoli že dolgo in vem, da ni zanesljivejših.«

»Ali se hočete dvobojevati!« je vprašal mladenič, ki je obstrmel pri pojavu te orožarnice.

»V resnici greva na dvoboj, gospod,« je odgovoril človek s kučmo in pregledoval zaigrali na pištolah. »In še na kakšen dvoboj!«

Nato je podal eno pištolo Raoulu in pristavil:

»V tem dvoboju bova dva proti enemu. Toda bodite pripravljeni na vse, gospod, zakaj ne skrivam vam, da imava opraviti z najstrašnejšim nasprotnikom, kar se jih da zamisliti. Toda vi ljubite Kristino Daaé, kajne?«

»Če jo ljubim, gospod? Toda razložite mi vi, ki je ne ljubite, zakaj ste pripravljene tvegati življenje zanjo! ... Gotovo sovražite Erika!«

»Ne, gospod,« je žalostno odvrnil Perzije, »ne sovražim ga. Če bi ga sovražil, bi že zdavnaj prenehal uganjati zlo.«

»Ali vam je storil kaj zlega? ...«

»Zlo, ki mi ga je prizadejal, sem mu odpustil.«

»Nenavadno čudne so vaše besede o tem človeku!« je povzel mladenič. »Krstili ste ga za pošast, govorili ste o njegovih zločinih, napravili vam je zlo in vendar vidim pri vas isto nečuvstvo usmiljenosti, ki me je spravljalo v obup pri Kristini! ...«

Perzije ni odgovoril. Šel je po pručico in jo pristavil k steni nasproti velikemu zrcalu, ki je zavzemalo celo krilo zidu. Nato je stopil na pručico in prislulnil nos k oblepljenemu zidu. Zdelo se je, da nekaj išče.

»Kaj čakava, gospod?« je rekel Raoul, ki je v njem kipelo od nestrpnosti. »Pojdiva vendar!«

Trgovskega pomočnika

v špecerijski in galanterijski stroki, samskega, ne izpod 30 let starega, z daljšo prakso, nastop s 1. julijem sprejme **Marko Rosenberg, Ljutomer.** 4520 a

RIFLERJA

za mlinske valje, z večletnimi izpričevali in prakso, po možnosti neoženjenega, iščemo za takojšnji nastop. Ponudbe s prepisi spričeval na: Sjedineni paromlini d. d., Bjelovar. 4173 a

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

jevt. d. - Prodaja na obroke. — Ceniki franko. **„TRIBUNA“** F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 4484 a

KONKURZ.

Komandi Celjskog vojnog okruga potreban je jedan državni majstor pekar za pekarnicu intendantskog slagališta u Celju. Svi majstori pekari, koji žele konkurisati neka odmah a najdalje do 30. juna 1926. godine pošalju svoje molbe sa dokumentima iz člana 12. zakona o činovnicima gradjanskog reda i ostalim kvalifikacijama i označenjem svoje adrese gde stanuju, Komandantu Celjskog vojnog okruga. Svi ostali uslovi predviđeni su u Pravilu Dj. br. 11.040 od 24./3. 1924. godine odštampanom u Službenom vojnom listu strana 717-722 za 1924. godinu, kojega imaju sve vojne Komande kao i sreska poglavarstva.

Iz kancelarije Komande Celjskog vojnog okruga br. 16.758 od 28. maja 1926. godine u Celju.

Izurjenega mojstra

za okrogle pletilne stroje nogavic (automate), z daljšo prakso, išče tovarna v Beogradu.

Prednost imajo oni, ki so perfektno vpeljani pri strojih sistema „Corona“ in „Barth“.

Ponudbe z navedbo plače in prepisi spričeval, dosedanjih služb je poslati na „Moravija“, tovarna pletenih proizvodov a. d. Beograd, Cirila i Metodija ul. br. 8—10.

Stanovanje, kurjava in razsvetljava v tovarni. 4527 a

Kopališče Pistyan (Slovaško)

pomaga iz-
vredno proti
revni, pro-
tinu, ishl-
au, oskuda-
tom in žensk-
bolezni. Zep-
na močvirna
vrela izvir jo iz
tisoč metrov glo-
bine ter pspu-
jejo znojene da
boljše lagine.
Cene (pauzoni)
la Termia Palace,
od Din 120—
ila Pro Patria od
Din 30—
Prekrasno lega
Blaga klima

Tenis — Golf — Vseanje. — Od Dunaja 3 ure (direkten voz). Informacije in glavno skinditice — Pist, blato za hišno zdr. vilo: L. Schreiber, Zagreb, Akademički trg 1. 3816-a

Zadnja moda

je ašur in entlane cipke v perilu —

Ugodne nizke cene pri:

TONI JAGER-CERNE,

Ljubljana, Dvorni trg 1. 71a

**Gozdni urad Karola Auer-
spurga v Glažuti, pošta Dolenja-
vas pri Ribnici, išče**

oglarje

in sicer za žganje bukovega oglja, ca. 2000 m² in sicer pod pogojem plače od 100 kg gotovega oglja Din 30. Vzame se več partij. 4517-a

B. S. A. Motocikli

In prikolice najnovejši modeli l. 1926 po nižjih cenah dospeli. Na ogled in poskušnjo pri **JUGO AUTO**, d. z. o. z. Ljubljana, Duna sica cesta 36. Telef. 236

Ceniki na zahtevo brezplačno 163 a

Za žejo

najboljši pravi **Maršnerovi** šumeči limonadni bonboni v vrečicah. — Pol litra dobre limonade za 1 Din se dobi povsod. 4118

Glavna zaloga:

JOS. VITEK, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 13.

čevljarji, pozor!

Prvo čevljarstvo učilišče v Ljubljani! otvori prikojevalni teoretični in praktični tečaj za g. mojstre in g. pomočnike. Sprejemajo se tudi udeleženci iz dežele. — Poslanila in prijave sprejema oblastveno priznani strokovni učitelji in vodja tečaja **K. Majec**, Celovška cesta 57, Ljubljana VII. 4037-a

L. K. Steiner & Co.

splošno tesarstvo

Ljubljana, Jeranova ulica 13.

Prevzemajo se vsa v to stroko spadajoča dela po danih in lastnih načrtih po najnižjih cenah. 156

Primerjajte delo in cene

in prepričali se bode, da so izdelki poslovnih knjig

knjigovoznice K. T. D. v Ljubljani,

Kopitarjeva ulica št. 6 II. nadstropje

BREZ KONKURENCE.

En gros. 434 En detail.

Krasno stanovanje

s 4 sobami in vsem komfortom ob Aleksandrovi cesti

se odda s 1. avgustom

Naslov v upravi „Jutra“. 4537a

Hed. Šarc

pralnica in likalnica

vljudno naznanja cenj. občinstvu,

da se nahaja v isti hiši, samo da

je vhod iz 102 a

Knafljeve ul. št. 2.

ter se priporoča za nadalje.

Postrežba točna. cene zmerne

— OREHI —

po najugodnejših cenah se dobe pri

tt. Franc Matheis-ovi nasledniki

v Brežicah. 4521-a

Zahvala.

Za izraženo sočutje povodom prebrdke izgube predrage gospe

Marije Marinič

soproje šol. upravitelja

sem dolžan prisrčno zahvalo čč. duhovščini, pevcem, darovalcem vencev in šopkov ter vsem, ki so spremili pokojno na zadnji poti v velikem številu. 4506 a

Sv. Marko niže Ptuja, dne 2. junija 1926.

Mirko Marinič.

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sožalja, ki smo jih sprejeli ob priliki smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta, strica in tasta, gospoda

Josipa Lorber

tovarnarja in posestnika

za poklonjene krasne vence, Prostov. gasilnemu društvu, pevskemu zboru za ganljive žalostinke, ter za mnogoštevilno častno spremstvo na njegovi zadnji poti se tem potom vsem kar najprisrčneje zahvaljujemo.

V **Zalcu**, dne 2. junija 1926.

4519 a **Globoko žalujoči ostali.**

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri

tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana,

Selenburgova ulica 6/I.

Brezplačen pouk, 15-letna garancija.

Telefon št. 980. 28

Danes je mirno za vedno zaspal gospod ANTON VIRANT

trgovski poslovodja.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti, Gorupova 12, v nedeljo 6. t. m. ob 16. uri.

V Ljubljani, dne 4. junija 1926.

Žalujoči ostali.

Naš mili

Ivo

poročnik bojnega broda

je 31. maja padel v cvetu svojega življenja kot žrtev svojega visokega poklica pri poskusnem letu v Novem Sadu.

Sv. maša za dušnico se bo darovala v beogradski župni cerkvi v petek, dne 4. t. m. ob devetih.

Prosimo vse prijatelje, da opuste izjave sožalja.

Beograd, dne 1. junija 1926.

Dr. Janko Šuman, oče — Sofija, mati
Pavle, brat.